

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Alois Hîrja

Cristian Scripcaru

RELIGIE

Cutul romano-catolic

de limbă română

Manual pentru clasa a III-a

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Alois Hîrja

Cristian Scripcaru

RELIGIE

Cultul romano-catolic de limba română

Manual pentru clasa a III-a

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:						
Anul	Numele elevului care a primit manualul	Clasa	Școala	Anul școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1.						
2.						
3.						
4.						

* Starea manualului se va înscrie folosind termenii: nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.
Cadrele didactice vor controla dacă numele elevului este scris corect.
Elevii nu trebuie să facă niciun fel de însemnări pe manual.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HÎRJA, ALOIS

Religie - Cultul romano-catolic : manual pentru clasa a III-a /Alois

Hîrja, Cristian Scripcaru. - București : Editura Didactică și Pedagogică, 2018

ISBN 978-606-31-0632-3

I. Scripcaru, Cristian

2

37

© **E.D.P. 2018.** Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Didactice și Pedagogice S.A., București. Orice preluare, parțială sau integrală, a textului sau a materialului grafic din această lucrare se face numai cu acordul scris al editurii.

© **Alois Hîrja, Cristian Scripcaru**

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

Str. Spiru Haret nr. 12, sector 1, cod 010176, București

Tel.: 021.315.38.20

Tel./fax: 021.312.28.85

e-mail: office@edituradp.ro

web: www.edituradp.ro

Librăria E.D.P.: str. Gen. Berthelot nr. 28-30, sector 1

Referenți: prof. dr.: Violeta Apostu
prof. grad I: Tatiana Vacaru

Redactor: Valentina Jercea

Tehnoredactor: Doina Țibea

Corector: prof. Nadia Larisa Vâlcu

Ilustrații: Misionarii Cuvântului Divin

Coperta: Otilia-Elena Borș

Comenzile pentru această lucrare se primesc:

– prin poștă, pe adresa editurii

– prin e-mail: comenzi@edituradp.ro;

comercial@edituradp.ro

– prin telefon/fax: 021.315.73.98

Manualul digital este realizat cu sprijinul
Societății Române de Televiziune

Nr. plan: 63116/2018. Format 8/54x84

Tipărit la Regia Autonomă Monitorul Oficial

CUVÂNT-ÎNAINTE

Dragi elevi,

Vă oferim cu drag acest manual de religie, la începutul noului an școlar. Este rodul unei munci ce a durat aproape doi ani și va fi ghidul vostru în mai buna cunoaștere a lui Isus, a Duhului Sfânt și a Tatălui-Creatorul.

Isus vă iubește și de aceea a spus și spune: „**Lăsați copiii să vină la mine, nu le interziceți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu!**” (conform *Evangelia după Marcu* 10,14). Și spunea asta, pentru că El vă iubește mult și de aceea dorește să vă vorbească în acest an, despre foarte multe lucruri interesante, la școală.

Învățăturile sale pentru voi sunt: Isus – **Păstorul cel bun, minunile și parabolele sale, cine este Duhul Sfânt și care sunt darurile sale, dar și cine sunt apostolii, cum a apărut Biserica și ce rol are Maica Domnului în viața noastră.**

Am conceput fiecare lecție într-un stil ușor de urmărit. Prietenii voștri din acest an sunt Ana și Iosif. Ei sunt elevi în clasa a III-a și trec prin situații și întâmplări pe care și voi le trăiți adesea.

Fiecare lecție are o schemă simplă: *conținutul învățării* (lecția propriu-zisă), *vocabularul* (explicarea cuvintelor), *întrebări* (pentru a vedea dacă ați înțeles bine), *exerciții și aplicații* (pentru a aplica), *modele și mărturii* (unde veți găsi exemple și istorioare care vă vor ajuta să fiți mai buni creștini și să credeți mai mult) și o *scurtă concluzie* a întregii lecții, la rubrica *Să reținem*.

Dincolo de toate, învățăturile, aplicațiile (frumoasele îndemnuri) și tot ce învățați în acest an, nu trebuie să rămână simple cunoștințe despre Isus și Duhul Sfânt sau despre Biserică, ele sunt pentru a trăi cu Dumnezeu în bunătate și iubire.

Isus ne învață să ne iubim unii pe alții, Duhul Sfânt ne cheamă mereu să lucrăm împreună cu el pentru binele lumii întregi. Tatăl ne privește de sus și așteaptă faptele noastre bune.

Nu vă mulțumiți doar să citiți! Trăiți zilnic lucrurile bune învățate la ora de religie. În acest mod, Isus vă va recunoaște și pe voi ca prieteni ai săi, ca și pe Ana și Iosif.

Un an școlar cât mai bun, cu binecuvântarea lui Dumnezeu și a sfinților săi!

Autorii

Pagini cu Lecții

Pagină de Evaluare

1. PĂSTORUL CEL BUN

Ioan a fost la botez. Acela a văzut un miel pe care l-a îndrăgit; era blând și delicat. Și a aflat că cel care se îngrijește de el se numește cîșor sau păstor.

Ioan s-a comparat cu păstorii cîșor, în Evanghelie, s-a prezentat ca Păstorul cel bun. El a spus și a dovedit că este un păstor bun pentru oameni. Un păstor bun este gata să moară pentru oile sale, este blând și le vorbește frumos. Ioan este blând și a murit pentru noi, oameni.

Totul păstor care lucrează doar pentru plată. Acela fug și lasă lăpui să sfârșie oile. Uneori, oile se mai și rădăsc. Păstorul bun își cunoaște oile, le apăsă și le cântă pe cele pierdute.

Ioan s-a jertit pentru salvarea oamenilor. El plânge din cer, le vorbește cu blîndețe în inimă și îi îndrăgește neapărat de mult.

Oile bune îi arată ascultare și îl urmează. Ascultarea adevărată constă în a nuți și a pune în practică ceea ce ai să se spune. Părinți, profesori și toți mai marii noștri luăm în seamă biserica noastră. Ei merită ascultare și respect.

Vocabular
păstor – omul care păzește și îngrijește oile;
evanghelie – cartea care prezintă istoria vieții lui Iisus.

Întrebări

1. Cine este Păstorul cel bun?
2. Cum se comportă un păstor bun?
3. Dar în viața de zi cu zi cine sunt păstorii cel bun?
4. Cine sunt, pentru voi, lăpui care vor să vă facă rău?

Modele și mărturii

Iisus, Păstorul cel bun

Atunci, Iisus a zis din nou: „Ador, ador, vă spun: eu sunt poarta oilor. Toți cei care au venit înainte de mine sunt lupi și sălbatici, dar oile lui Iisus îl ascultă. Eu sunt poarta. Dacă cineva intră prin mine, va fi salvat. Va intra și va ieși și va găsi pășune. Lăpui nu vine decât să fure, să rădăscă și să ucidă. Eu am venit ca să aduc viață și să o păstrez din belșug. Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oile. Cel rău și care nu este păstor, rădăscă nu-l aparțin oile, vede lăpui venind, lasă oile și fuge, iar lăpui le rădăscă și le înșală; pentru că este rău și nu-i pasă de ele.

Eu sunt păstorul cel bun. Eu le cunosc pe ale mele și ale mele mă cunosc pe mine așa cum mă cunosc. Tatăl și eu îl cunosc pe Tatăl, iar eu înșami înși pașii viața pentru oile. Mai am și alte oile, care nu sunt din stația noastră, și pe acestea trebuie să le aduc; iar ele vor asculta glasul meu și va fi o singură turmă și un singur păstor. De aceea mă rădăscă Tatăl, pentru că înși dăruie viața pentru ca să nu lăpui din nou. Nimeni nu le de la mine, ci eu o dau de la mine înșami. Am putere să o dau și am putere să o iau din nou. Aceasta poruncă am primit-o de la Tatăl meu.”

(Evanghelie după Sfântul Ioan 10:1-18)

Să reținem

„Domnul este păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic; Mă călăuzește pe căminul drept de dragul numelui său.” (Cartea Psalmilor 23,1-3)

EVALUARE

1. Definiți următorii termeni:
a) vama, forșor, păstor, oile;
b) convertit, chemare, alegere, așteptare;
c) paraliză, păst, lăpui, vînătoare.
2. Scrieți în căsuțe primele trei calități pe care le are bunul păstor, oile cea bună, omul convertit cu Zăru și căneșul.

bunul păstor	oile cea bună	omul convertit	vămășul

3. Desenați un fluture. Scrieți pe aripile lui care sunt calitățile noi pe care vreți să le dezvoltați.
4. Povestați un moment din viața voastră în care v-ați asemănat cu una dintre persoanele amintite mai jos. Precizați cum ați făcut.
a) bunul păstor; b) paralizat;
c) Zăru; d) un apostol.
5. Vizitați biserica din localitate. La leșire, discutați cu colegii voștri despre cum vă simțiți când mergeți la biserică, lângă preot și cu Dumnezeu.
6. Completați următorul rebus ca să aflați care este calitatea ce face ca Iisus să fie Bunul Păstor, Salvator și Mântuitor.

1. Flul lui Dumnezeu?
2. Bun sau ...?
3. Iisus este cel mai ... păstor
4. Mama mîșchă
5. Prînd apostol
6. Vămășul din alcor
7. Mama lui Iisus

8. Cîntăți un cântec în care se cere lăcrare lui Dumnezeu și prezentați ce simțăminte sunt exprimate în versurile lui.

Acestea sunt simbolurile care te vor ajuta să parcurgi mai ușor manualul:

Vocabular

Întrebări

Exerciții și aplicații

Modele și mărturii

Să reținem

Rugăciune la începutul orei

Vino, Doamne, Duh Preasfinte,
Bine, azi, vrem să învățăm.
Mintea noastră ne-o deschide,
De Isus și profesori s-ascultăm.

Tată bun și Duh Preasfânt,
Fiu coborât pe pământ,
Sfântă Treime din cer veghează
Și ne binecuvântează.
Amin!

Rugăciune la sfârșitul orei

Doamne-acum îți mulțumim,
Voia ta, cu prisosință,
În viață, vrem să-mplănim
Cu multă bună-credință.

Isuse, Domn și Învățător,
Veghează-ne ca un bun Păstor.
Sfântă Maică și Fecioară
Cu iubire ne-nconjoară.
Amin!

ACȚIUNEA LUI DUMNEZEU ÎN VIAȚA OMULUI ȘI A BISERICII

I. ISUS, ÎNVĂȚĂTORUL TUTUROR

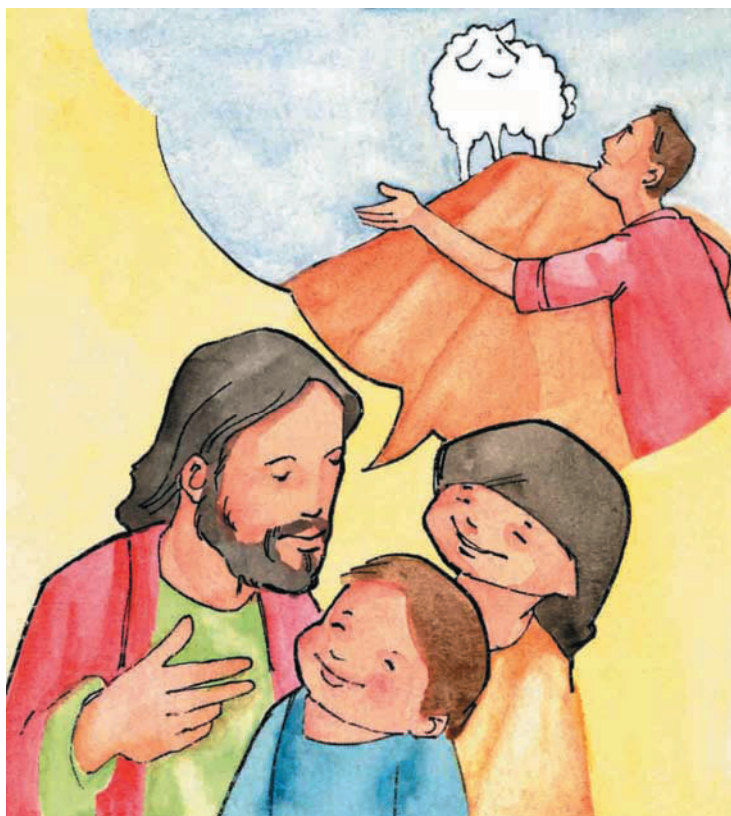

**„Isus învățând în templu la 12 ani”,
tablou de Ludovico Mazzolino (1480–1528)**

1. PĂSTORUL CEL BUN

Iosif a fost la bunici. Acolo a văzut un miel pe care l-a îndrăgit; era blând și delicat. Și a aflat că cel care se îngrijește de oi se numește *cioban* sau *păstor*.

Isus s-a comparat cu păstorii când, în Evanghelie, s-a prezentat ca *Păstorul cel bun*. El a spus și a dovedit că este un păstor bun pentru oameni. Un păstor bun este gata să moară pentru oile sale, este blând și le vorbește frumos. Isus este blând și a murit pentru noi, oamenii.

Există păstori care lucrează doar pentru plată. Aceștia fug și lasă *lupul* să sfâșie oile. Uneori, oile se mai și rătăcesc. Păstorul bun își cunoaște oile, le apără și le caută pe cele pierdute.

Isus s-a jertfit pentru salvarea oamenilor, îi păzește din cer, le vorbește cu blândețe în inimi și îi iubește nespus de mult.

Oițele bune îi arată ascultare și îl urmează. Ascultarea adevărată constă în a auzi și a pune în practică ceea ce ni se spune. Părinții, profesorii și toți mai marii noștri lucrează pentru binele nostru. Ei merită ascultare și respect.

Vocabular

păstor – omul care păzește și îngrijește oile.

evanghelie – cartea care prezintă istoria vieții lui Isus.

Întrebări

1. Cine este *Păstorul cel bun*?
2. Cum se comportă un *păstor bun*?
3. Dar în viața de zi cu zi cine sunt *păstorii cei buni*?
4. Cine sunt, pentru voi, *lupii* care vor să vă facă rău?

Exerciții și aplicații

1. Alegeți trei activități bune pe care le face un păstor și găsiți faptele asemănătoare pe care le face Isus pentru oameni, după modelul de mai jos.

<i>Ce face un păstor?</i>	<i>Ce face Isus pentru oameni?</i>
are grijă de oițe	are grijă de oameni

2. Care sunt ceilalți păstori – mai marii noștri – și cum colaborați cu ei? Faceți schema pe caietele voastre, după exemplul dat mai jos.

Părinții	îi ascultăm în toate

3. Realizați o listă cu cei mai mari ai voștri. Spuneți, pe scurt, cine sunt pentru voi și ce fac pentru voi.

4. Scrieți, pe caietele voastre, într-un tabel asemănător, calitățile păstorului cel bun – Isus – și comportamentul păstorilor răi.

Isus – Păstorul cel bun	Păstorul cel rău

5. În careul de mai jos, veți descoperi mai multe cuvinte prin care îi arătăm iubire lui Isus – Păstorul cel bun – dar și celor mai mari ai noștri. Copiați-le pe caiet și formulați propoziții.

E	A	S	C	U	L	T	A	R	E
C	U	M	I	N	Ț	E	N	I	E
U	A	J	U	T	O	R	A	B	C
F	R	U	G	Ă	C	I	U	N	E

Modele și mărturii

Isus, Păstorul cel bun

Atunci, Isus a zis din nou: „Adevăr, adevăr vă spun: eu sunt poarta oilor. Toți cei care au venit înainte de mine sunt hoți și tâlhari, dar oile nu i-au ascultat. Eu sunt poarta. Dacă cineva intră prin mine, va fi mântuit. Va intra și va ieși și va găsi pășune. Hoțul nu vine decât să fure, să înjunghie și să ucidă. Eu am venit ca să aibă viață și să [o] aibă din belșug. Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oi. Cel plătit și care nu este păstor, căruia nu-i aparțin oile, vede lupul venind, lasă oile și fuge, iar lupul le răpește și le împrăștie; pentru că este plătit și nu-i pasă de oi.

Eu sunt păstorul cel bun. Eu le cunosc pe ale mele și ale mele mă cunosc pe mine așa cum mă cunoaște Tatăl și eu îl cunosc pe Tatăl; iar eu însumi îmi pun viața pentru oi. Mai am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc; iar ele vor asculta glasul meu și va fi o singură turmă și un singur păstor. De aceea mă iubește Tatăl, pentru că îmi dau viața pentru ca s-o iau din nou. Nimeni n-o ia de la mine, ci eu o dau de la mine însumi. Am putere să o dau și am putere să o iau din nou. Această poruncă am primit-o de la Tatăl meu”.

(Evanghelia după Sfântul Ioan 10,7-18)

Să reținem

„Domnul este păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic; Mă călăuzește pe cărări drepte de dragul numelui său”. (*Cartea Psalmilor 23,1.3*)

2. OIȚA REGĂSITĂ

Ana a întârziat într-o seară, stând mult la joacă cu copiii. Mama, necăjită, i-a spus că s-a speriat crezând că s-a rătăcit. După ce și-a cerut iertare, Ana și mama ei au stat la masă.

Uneori, și Isus stătea la masă cu cei păcătoși. *Învățătorii Legii* nu voiau să aibă de-a face cu păcătoșii și chiar îl criticau pe Isus că este bun cu ei. Lor și nu numai lor, Isus le-a spus *Parabola oiței pierdute*.

Un păstor care avea 100 de oi și a pierdut una. Seara, când și-a dat seama că îi lipsește, a plecat după ea. Când a găsit-o, a pus-o pe umerii săi și a adus-o acasă. Când a ajuns acasă, și-a chemat prietenii să se bucure cu el.

Tot așa, este o mare bucurie în cer, pentru un păcătos care se convertește (conform: *Evangelhia după Sfântul Ioan* 10, 14-18).

Și pe noi, oamenii, Isus ne iubește nespus, precum bunul păstor oițele. Dacă ne cerem iertare pentru greșeli, Isus ne iartă și ne primește.

Vocabular

învățătorii Legii – persoane care explicau, în templu, Legea lui Dumnezeu.

convertire – schimbarea în bine a unei persoane.

păcătos – persoană care face păcate, greșeli, în fața lui Dumnezeu.

parabolă – povestire religioasă rostită ca exemplu de către Isus.

Întrebări

1. Cine este ca oița pierdută?
2. De ce îi iubește Isus pe cei păcătoși?
3. Cum își arată Isus iubirea față de oițele pierdute?
4. Ce trebuie să facem atunci când greșim?

Exerciții și aplicații

1. Completați spațiile libere folosind cuvintele (îmi pun viața, mă cunosc, păstorul cel bun, Tatăl):

„Eu sunt ..... Eu le cunosc pe ale mele și ale mele ..... pe mine așa cum mă cunoaște ..... și eu îl cunosc pe Tatăl; iar eu însumi ..... pentru oi” (In 10,14-15).

2. Găsiți în modul vostru de a fi două comportamente pe care vreți să le schimbați. Cum procedați concret? Notati pe caiete.

Exemplu:

întârzii la școală	mă trezesc mai devreme

3. Alcătuiți propoziții folosind cuvintele: oiță, păcătos, bucurie, convertire.

4. Prezentați trei momente din viața voastră când ați greșit față de Dumnezeu, familie și prieteni. Cum ați îndreptat situația?

5. Cântați împreună, refrenul de mai jos, folosind Psalmul 22 (23).

Refren: Domnul e Păstorul meu,
Domnul e Păstorul meu,
Domnul mă iubește, nimic nu-mi lipsește,
Domnul e Păstorul meu.

Domnul este păstorul meu,
nu voi duce lipsă [de nimic];
el mă paște pe pășuni verzi,
mă conduce la ape de odihnă,
îmi înviorează sufletul.

Mă călăuzește pe cărări drepte de dragul numelui său.
Chiar dacă ar fi să umblu prin valea întunecată a morții,
nu mă tem de niciun rău, căci tu ești cu mine,
toiagul și nuiua ta mă mângâie.

Tu pregătești masă pentru mine în fața asupritorilor mei,
îmi ungi capul cu untdelemn și paharul meu e plin de se revarsă.
Da, fericirea și îndurarea mă vor însoți în toate zilele vieții mele
și voi locui în casa Domnului până la sfârșitul zilelor mele.

Modele și mărturii

Parabola oii regăsite

Toți vameșii și păcătoșii se apropiau de el ca să-l asculte. Fariseii și cărturarii însă murmurau, spunând: „Acesta îi primește pe păcătoși și mănâncă cu ei”. Atunci le-a spus această parabolă: „Care om dintre voi, având o sută de oi și pierzând una dintre ele, nu le lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustiu și umblă după cea pierdută până când o găsește? Iar când o găsește, o pune pe umerii săi bucurându-se și, venind acasă, îi cheamă pe prieteni și pe vecini, spunându-le: «Bucurați-vă împreună cu mine, pentru că mi-am găsit oaia pierdută!». Vă spun că, tot așa, va fi [mai mare] bucurie în cer pentru un păcătos care se convertește decât pentru nouăzeci și nouă de drepți care nu au nevoie de convertire.

(Evanghelia după Sfântul Luca 15,1-7)

Să reținem

Este o mare bucurie în cer pentru un păcătos care se convertește. A-i asculta pe părinți, pe Dumnezeu și pe oamenii buni înseamnă a aduce bucurie celorlalți.

3. VAMEȘUL ȘI FARISEUL

Ana se mai laudă uneori. O prietenă i-a spus că este precum un fariseu. Ca să afle ce este un fariseu, ea a căutat în Noul Testament și a găsit o parabolă care a pus-o pe gânduri. Este vorba despre doi oameni care au mers la templu ca să se roage: unul era fariseu, iar celălalt vameș. Fariseul, în picioare, se ruga în sine astfel: *Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni: hrăpăreți, nedrești, adulteri sau chiar ca vameșul acesta. Eu postesc de două ori pe săptămână și dau zeciuială din ceea ce câștig.*

Vameșul, în schimb, stând departe, nici măcar nu îndrăznea să-și ridice ochii spre cer. Își bătea pieptul zicând: *Dumnezeule, îndură-te de mine păcătosul!*

Isus a spus că vameșul s-a dus acasă iertat, iar celălalt nu (conform: *Evangelia după Sfântul Luca 18,9-14*).

Acum, Ana se străduiește să nu se mai laude. Ea își cere scuze pentru greșeli. Cere iertare pentru păcate, spovedindu-se des.

Vocabular

fariseu – învățător al Legii, foarte preocupat de respectarea ritualurilor.

Noul Testament – partea a doua a Bibliei, în care este prezentată viața lui Isus și a Bisericii.

vameș – om care controlează trecătorii și cere taxe la granița dintre țări.

zeciuială – a zecea parte din venituri, oferită la templu.

Întrebări

1. De ce este o rușine să vă asemănați cu fariseul?
2. Când și cum vă comportați ca vameșul din lecție?
3. Care sunt diferențele dintre rugăciunea fariseului și a vameșului?
4. Care sunt diferențele dintre faptele fariseului și cele ale vameșului?

Exerciții și aplicații

1. Descrieți un fariseu și un vameș din timpurile noastre.

un fariseu	
un vameș	

2. Conversați pe grupe: Care rugăciune îi place lui Dumnezeu? Cum ne rugăm corect? **Prezentați concluziile tuturor.**

3. Studiu de caz

O fată, în clasă, povestește cât de bună a fost la un concurs, câte aprecieri a avut și o ironizează pe colega care s-a intimidat și s-a bâlbâit.

Analizați:

- ce atitudine trebuie să aveți față de persoanele care se laudă?
- cum ajutați o persoană care este ironizată?

4. Realizați corespondența între termenii din coloana din stânga cu cei din coloana din dreapta.

zeciuială
vameș
Dumnezeu
fariseu

un om prefăcut
iartă
controlează la graniță
taxă pentru templu

5. Descoperiți ce vorbă din tradiția românească se potrivește bine lecției de azi?

de, -ne, si-; -roa-, -se, mi-; -da, -u-, La-; nu, a, -ne!, bi-

Modele și mărturii

Chemarea Sfântului Francisc din Assisi

Francisc, fiul bogatului Petro Bernardone din Assisi, a fost un copil și apoi un tânăr plin de energie și pus pe distracții. O singură ambiție îl stăpânea, alimentată de pasiunea sa pentru eroism, glorie și tandrețe. Această ambiție i-a fost insuflată din cântecele de vitejie medievale. Unul dintre nobilii din Assisi se pregătea să se alătore cu trupele sale, în lupta împotriva împăratului Frederic al II-lea. Francisc s-a hotărât să-l însoțească. Era foarte vesel și entuziasmat și le spunea celorlalți: *Știu că voi deveni un mare prinț!*

Când veni ziua plecării, și-a pierdut tot entuziasmul. Ajuns la Spoleto, a făcut febră și a avut un vis în care cineva îl întreba unde se duce.

– În Apuglia, răspunse el, pentru a fi primit în rândul cavalerilor.
– Dar, a continuat vocea, de cine este mai bine să ascuți: de stăpân sau de servitori?

– De stăpân, a răspuns Francisc.

Apoi, vocea:

– Și atunci de ce îl părăsești pe stăpân pentru servitorul lui?

– Doamne, a zis Francisc, ce vrei să fac?

Iar Domnul i-a spus:

– Întoarce-te în țara ta, căci prin mine vei împlini multe lucrări spirituale.

Francisc s-a întors acasă. A încercat să facă o altă petrecere cu tovarășii săi, dar a simțit dezgust față de astfel de prostii. A început să cânte în sufletul lui laude lui Dumnezeu. A cântat până a rămas fără voce, iar un torent de lacrimi i-a înălțat sufletul de cele cerești. A început să disprețuiască plăcerile pământești ca fiind fără valoare și doar simple fleacuri.

Au mai trecut 2–3 ani până a înțeles voința lui Dumnezeu, dar el și-a continuat convertirea. Dădea mult de pomană, făcea lungi plimbări singur și se gândea mult la Dumnezeu. Se retrăgea singur într-o peșteră pentru a se ruga cu devotament lui Dumnezeu, ca acest Dumnezeu etern și negreșitor să-i îndrepte pașii și să-l învețe sfânta lui voință. (Gabriel Mourey, *Sfântul Francisc din Assisi*, în volumul *Mari sfinți în viziunea unor comentatori celebri*)

Să reținem

„Oricine se înalță pe sine va fi umilit, iar cel care se umilește va fi înălțat.”

(Evanghelia după Sfântul Luca 18,14)

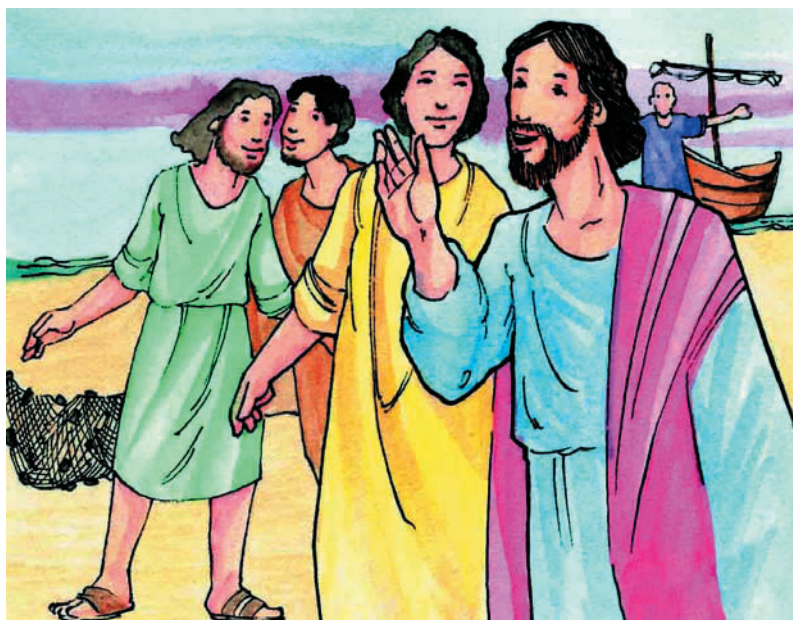

4. CHEMAREA CELOR 12 APOSTOLI

Iosif vrea să o ajute pe doamna învățătoare în pauze. Uneori, însă, ea îi alege pe alții. Iosif nu înțelege. Dacă el ridică mâna primul, de ce nu este ales?

Isus i-a chemat pe toți la Dumnezeu. Însă după *o noapte de rugăciune* i-a chemat pe cei pe care i-a voit. Iar ei au venit la el. Pe aceștia i-a numit apostoli.

Apostolii au fost instruiți trei ani de zile de către Isus. Apoi, Isus i-a trimis să predice și le-a dat puterea să alunge diavolii. Aceștia erau: Simon, căruia i-a pus numele de Petru; Iacob, fiul lui Zebedeu, și Ioan (fratele lui Iacob), Andrei, Filip, Bartolomeu, Matei, Toma, Iacob (fiul lui Alfeu), Tadeu, Simon Canaaneul și Iuda Iscariot, care l-a și trădat” (conform: *Evangelia după Sfântul Marcu* 3,13-19). Ei sunt martorii lui Isus.

După Înălțarea lui Isus la cer, apostolii au predicat Evanghelia până la marginile lumii. De la ei moștenim credința. Urmașii apostolilor sunt episcopii.

Vocabular

apostol – nume dat fiecăruia dintre cei doisprezece discipoli ai lui Isus Cristos.

episcop – urmaș al apostolilor care păstorește credincioșii dintr-o anumită zonă.

a predica – a explica cuvântul lui Dumnezeu.

Întrebări

1. Pe cine a chemat Isus să îl urmeze?
2. Pentru ce i-a ales Isus pe apostoli?
3. Cine erau *cei doisprezece aleși*?
4. Ce misiune au avut apostolii după Înălțarea lui Isus la cer?

Exerciții și aplicații

1. Citiți, cu atenție, textul de mai jos și descoperiți numele apostolilor.

Apoi s-a urcat pe munte și i-a chemat pe cei pe care i-a voit el, iar ei au venit la el. A constituit doisprezece, pe care i-a numit și apostoli, ca să fie cu el, să-i trimită să predice și să aibă puterea să scoată diavoli. Așadar, i-a constituit pe cei doisprezece: Simon, căruia i-a pus numele de Petru; Iacob, [fiul] lui Zebedeu, și Ioan, fratele lui Iacob, cărora le-a pus numele de Boanerges, care înseamnă fiii tunetului. Andrei, Filip, Bartolomeu, Matei, Toma, Iacob, [fiul] lui Alfeu, Tadeu, Simon Canaaneul și Iuda Iscariot, care l-a și trădat. (*Evanghelia după Sfântul Marcu 3,13-19*)

2. Isus îi cheamă pe primii săi ucenici. Descoperiți textul lipsă, punând în ordine silabele de mai jos:

¹⁶Trecând pe lângă Marea Galileii, i-a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui Simon, aruncând năvodul în mare, căci erau pescari. ¹⁷Isus le-a spus: „Veniți după mine și vă voi face să deveniți pescari de oameni!”.

¹⁸.....

(*Evanghelia după sfântul Marcu 1,16-17*)

¹⁸: - sând, Lă-; în-, -tă, da-; nă-, -de-, -voa-, -le; l-au; -mat; ur-.

3. În fiecare zi, cei din jur ne cheamă să fim sau să colaborăm cu ei. Cu ce atitudini ar trebui să le acceptăm colaborarea?

Cine ne cheamă?	Cum ne cheamă?	Cum răspundem?
Doamna		
Părinții		
Isus		

4. Joc: Cine face aceasta?

Pe câteva bilete se scriu câteva sarcini specifice episcopilor și credincioșilor simpli. Se împart în clasă și fiecare din cei care primesc biletul identifică și explică de ce se potrivește el/ea unei categorii sau alteia sau amândurora.

De exemplu: 1. a predica, 2. a se ruga, 3. a duce copiii la biserică etc.

5. Întrebați-i pe părinți sau pe cunoscuți, despre activitatea unui episcop. Povestiți cele aflate ora viitoare.

Modele și mărturii

Creionul lui Iacob

Iacob era necăjit pentru că Matei, colegul său, nu voia să fie un creștin adevărat. I-a spus despre Dumnezeu de multe ori, dar fără niciun rezultat. El continua să vorbească murdar, să chiulească de la ore sau să lipsească de la biserică duminică.

În timp ce se gândea la aceasta, cățelul său i-a luat creionul și a fugit cu el sub canapea. A vrut să i-l ia, dar câinele a început să mârâie și să-și arate colții. Neputincios a strigat:

– Mamă, Azor mi-a luat creionul.

Mama a strigat și ea la Azor, dar nu a reușit. Atunci mama a luat o bucată mică de carne și a pus-o pe o farfurie, la doi metri distanță. Azor a lăsat creionul și a mers să ia carnea. Iacob a privit uimit și mama i-a spus:

– Vezi, dacă oferi cuiva ceva mai bun, atunci sunt șanse să lase ce-i rău și să ia ce-i mai bun. Poate tu i-ai vorbit colegului tău numai despre păcat și rău. Cere ajutorul lui Isus și apoi spune-i despre bucuriile la care ne cheamă Isus.

Iacob a răspuns:

– Cum de nu m-am gândit? Ca să luăm creionul de la Azor, i-am dat ceva mai bun, o bucată de carne. Până acum i-am vorbit lui Matei numai despre păcate și ce nu trebuie să facă. Dar nu i-am vorbit despre lucrurile minunate cu care ne binecuvântează Isus, despre binecuvântările lui Dumnezeu.

– Ai dreptate, fiul meu, dar mai întâi să ceri ajutorul lui Dumnezeu, căci el cheamă și atinge inima.

– Bine, mamă, de acum îi voi oferi ceva mai bun decât ceea ce are.

Să reținem

Isus, după ce s-a rugat Tatălui său, i-a chemat pe cei doisprezece apostoli ca să fie cu el, să-i trimită să predice și să aibă puterea să alunge diavolii.

5. ÎNTÂLNIREA LUI ZAHEU CU ISUS

Ana nu mai vorbește cu Iosif, pentru că a supărat-o. Părinții lor sunt tare necăjiți când văd că nu își prea mai vorbesc. De aceea, ei s-au gândit să le povestească despre întâlnirea lui Zaheu cu Isus.

Isus trecea prin Ierihon. Acolo trăia Zaheu (un șef al vameșilor), un om foarte bogat. Curios, Zaheu a vrut să-l vadă pe Isus. Pentru că era mic de statură nu-l vedea. De aceea a alergat înainte și s-a urcat într-un sicomor.

Când a ajuns lângă sicomor, Isus l-a văzut și i-a spus: *Zaheu, coboară repede pentru că astăzi trebuie să rămân în casa ta.* Zaheu l-a primit pe Isus cu bucurie.

După ce au vorbit, Zaheu a hotărât să repare toate nedreptățile. Va da de patru ori mai mult înapoi celor pe care i-a păgubit și își va cere iertare. Isus i-a spus: *Astăzi s-a făcut mântuirea acestei case!* (conform: *Evangelia după Sfântul Luca* 19,1-10).

Ana și Iosif au învățat din întâlnirea lui Zaheu cu Isus că trebuie să-ți ceri iertare, să te împaci repede cu cei din jur și să faci mereu bine celorlalți.

Vocabular

Ierihon – oraș din țara lui Isus.

mântuire – iertarea păcatelor și refacerea relației cu Dumnezeu.

a păgubi – a lua sau a distruge bunurile altora.

sicomor – pom fructifer din Israel, țara lui Isus.

Întrebări

1. Ce a făcut Isus când a văzut că Zaheu îl caută?
2. Cum l-a primit Zaheu pe Isus?
3. Ce a hotărât Zaheu după vizita lui Isus?
4. Ce au înțeles Ana și Iosif din relatarea părinților lor?

Exerciții și aplicații

1. Desenați un copac și pe frunzele lui scrieți acele fapte prin care vă puteți schimba comportamentul. Gândiți-vă la relația voastră cu părinții, cu frații, cu doamna învățătoare, cu colegii de clasă, cu prietenii voștri.

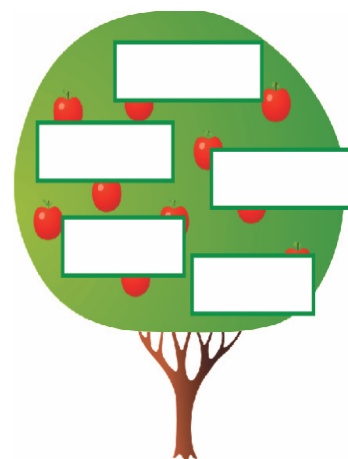
2. Găsiți opusul situațiilor pe care le-am întâlnit în lecția de azi:

Exemplu: om păcătos – om sfânt, bun

mic – .....

bogat – .....

dreptate – .....

3. Joc de rol: Isus a venit azi în ... (localitatea voastră)

Unul dintre elevi va juca rolul lui Isus care tocmai vă vizitează localitatea. Câțiva colegi vor juca rolul apostolilor. Închipuiți-vă că în rolul lui Zahau este altcineva:

- un copil care nu ascultă de părinți;
- un elev care nu își dă silința la școală;
- un copil din localitate care nu prea merge la biserică;
- un coleg care este mereu certat cu fratele/sora lui etc.

Ajutați-vă colegii să aibă atitudini corecte.

4. Care sunt cuvintele potrivite pe care trebuie să le folosiți atunci când greșiți? Realizați o scurtă compunere în care să vorbiți despre o situație în care ați greșit unei persoane. Subliniați expresiile de politețe pe care le-ați folosit.

5. Ghiciți proverbul! Acesta este scris invers. Comentați-l împreună cu colegii și scrieți câteva învățăminte care se pot trage din el.

oțet de butoi un cu decât miere de picătură o cu muște multe mai Prinzi

- Înlocuind cifrele cu litere veți descoperi cine a spus aceste cuvinte:**

A=1, Â=2, B=3, C=4, F=5, I=6, L=7, N=8, O=9, S=10, T=11, U=12																	
10	5	2	8	11	12	7		6	9	1	8		3	9	10	4	9

Modele și mărturii

Împăcarea lui Iacob

Iacob a încercat în mai multe feluri să fure drepturile de întâi născut ale fratelui său Esau și, de aceea, a fost nevoit să fugă. După mai mulți ani, el a venit să-și ceară iertare și să se împăce cu fratele său, Esau.

Biblia arată cum s-a pregătit Iacob pentru a se împăca din nou cu Esau. El a trimis soli, s-a rugat, i-a făcut daruri și și-a cerut iertare: „Iacob a trimis înaintea sa niște soli la Esau, fratele său, în țara Seir, în ținutul Edomului și le-a poruncit, zicând: Așa să spuneți domnului meu Esau: Așa vorbește servitorul tău Iacob: Am locuit împreună cu Laban și am rămas la el până acum; am boi, măgari, oi, servitori și servitoare, și trimit să dea de știre domnului meu ca să afle bunăvoință înaintea ta.

Solii s-au întors la Iacob și au zis: Am fost la fratele tău Esau; și el vine în întâmpinarea ta. Iacob a zis: Dumnezeu al tatălui meu Abraham și Dumnezeu al tatălui meu Isaac, Doamne, care mi-ai zis: Întoarce-te în țara ta și la rudele tale și eu îți voi face bine! Sunt prea mic pentru toate îndurările și de toată fidelitatea pe care le-ai săvârșit față de servitorul tău; am trecut Iordanul acesta numai cu un toiag, iar acum am devenit două tabere. Salvează-mă, te rog, din mâna fratelui meu, din mâna lui Esau! Căci mi-e frică să nu vină și să mă lovească, pe mine, pe mamă și pe copii. Și tu ai zis: Îți voi face bine și voi înmulți descendența ta ca nisipul mării, care, de mult ce este, nu se poate număra.”

Iacob a petrecut acolo noaptea aceea. A luat din ce avea la îndemână un dar pentru Esau fratele său. Și a lăsat să meargă darul înainte, iar el a rămas în tabără în noaptea aceea. A doua zi s-au întâlnit, s-au îmbrățișat și s-au împăcat.

(conform Cartea Genezei 32,4-14,22).

Să reținem

Cine îl întâlnește cu credință pe Dumnezeu se schimbă și devine mai bun și mai generos. Tot așa, folosirea credinței la întâlnirea cu prietenii aduce înțelegere și bucurie.

6. VINDECAREA UNUI OM PARALIZAT

Iosif pierde adesea aproape toate zilele de sâmbătă și duminică jucându-se pe computer sau pe tabletă. Făcând asta, ignoră avertismentele medicilor care spun că lipsa mișcării și a privi îndelung tableta sau calculatorul sunt două obiceiuri nesănătoase. Iar sănătatea este așa de prețioasă!

În lume sunt mulți oameni care suferă. Erau și în timpul lui Isus oameni bolnavi.

Isus a vindecat într-o zi un paralizic, un om care nu se putea mișca deloc. Patru bărbați l-au adus la Isus pe targă. Văzând credința lor, Isus i-a spus celui paralizat: *Fiule, îți sunt iertate păcatele!* Cărturarii judecau că Isus greșește.

Ca să priceapă că Fiul lui Dumnezeu poate să ierte păcatele, Isus i-a spus celui paralizat: *îți spun, ridică-te, ia-ți targa și du-te acasă!* Omul, iertat de păcate, vindecat, s-a ridicat și îndată, luându-și targa, a ieșit în văzul tuturor. Toți erau uluiți și-l preamăreau pe Dumnezeu (conform: *Evangelia după Sfântul Marcu 2,1-12*).

Vocabular

cărturar – om învățat.

credință – un dar dumnezeiesc prin care omul are încredere în puterea lui Dumnezeu și vrea să asculte de el.

paralitic – persoană imobilizată de boală.

targă – pat cu care se transportă răniții și bolnavii.

Întrebări

1. Ce a făcut Isus cu paralizicul?
2. Ce i-a spus Isus celui paralizat, în afară de faptul că este vindecat?
3. Aveți nevoie de iertarea păcatelor?
4. Ce a înțeles Iosif din istoria paralizicului?

Exerciții și aplicații

1. Faceți o comparație între *a fi leneș* și *a fi harnic*. Ce urmări au cele două atitudini?

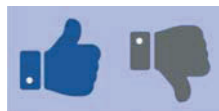
<i>a fi leneș</i>	<i>a fi harnic</i>

2. În careul de mai jos, veți putea găsi mai multe soluții pentru un suflet și un trup sănătos. Identificați-le și copiați-le pe caiet, în două coloane.

F	O	T	B	A	L	M	N	P	L	I	M	B	A	R	E	P	S
A	S	D	F	G	R	U	G	Ă	C	I	U	N	E	O	U	P	O
P	P	V	S	D	F	G	S	U	C	L	A	D	O	Z	Ă	P	M
S	P	O	V	A	D	Ă	S	D	F	G	S	D	F	A	P	Ă	N
X	C	L	S	D	F	G	S	D	F	G	S	M	Ă	R	R	R	W
T	Y	E	C	C	I	P	S	U	R	I	V	D	S	I	L	P	O
M	K	I	C	A	U	R	C	Ă	R	I	P	E	M	U	N	T	E
V	M	Â	N	C	A	R	E	B	U	N	Ă	S	D	F	G	Q	W

3. Alcătuiți două grupuri de lucru; fiecare grup să identifice două fapte care **paralizează bucuria din clasă**. Fiecare membru al grupului caută soluții ca acele fapte să fie schimbate. Realizați o fișă cu toate concluziile și adăugați-o la portofoliu.

4. Joc didactic: **Cel liber alege...**

Se propun câte două variante: *dulciuri* sau *joacă*; *rugăciune* sau *post*; *televizor* sau *cros*; .... Cel care alege explică *de ce*, iar ceilalți fac un semn de aprobare sau dezaprobare, ca în imaginea alăturată.

5. Descifrând codul de mai jos, veți descoperi un sfat important.

1

/

=

Modele și mărturii

Gândacii „păcătoși”

George lucra în grădină. Când răsturnă un bolovan, sări iute:

– Vai, mamă! Uită-te la gândacii ăștia care se ascundeau sub bolovan! Parcă nu le place soarele... cred că ei caută locuri întunecoase, observă tot el.

Mama, gânditoare, spuse:

– Mi se pare că se aseamănă puțin cu noi, nu-i așa?

George privi pieziș la mama sa și exclamă surprins:

– Cum adică?

– Ei bine, așa cum acești gândaci caută o ascunzătoare, tot așa și noi, uneori, căutăm să ascundem în inima noastră tot felul de păcate... explică mama. Noi încercăm să ținem păcatul în întuneric, dar Dumnezeu îl vede.

– Părintele, la cateheză, a spus că sunt două feluri de păcate: păcate de comitere și păcate de omitere.

George era mândru că putea să folosească aceste cuvinte deosebite...

– Știi cumva și ce înseamnă aceste cuvinte? zâmbi mama.

– Păcatele de comitere sunt lucrurile rele pe care le gândim sau le facem, răspunse George. Este păcat să te bați, sau să minți, sau să jignești pe cineva prin cuvinte.

– Exact, aprobă mama. Și care sunt păcatele de omitere?

– Astea se întâmplă atunci când nu facem ceea ce ar trebui să facem, răspunse George. De exemplu, când nu mergem duminică la Liturghie, când un prieten este trist și nu-l mângâiem, când nu le spunem altora despre Isus și când amânăm participarea la sacrameinte.

– Foarte bine! spuse mama zâmbind. La fel de important este să-ți amintești că Dumnezeu vede orice păcat și că trebuie să-i cerem iertare pentru păcate și har ca să devenim mai buni.

George dădu afirmativ din cap în timp ce se uita cum dispăreau ultimele insecte...

– De acum voi numi aceste insecte „gândacii păcătoși”, căci se ascund de lumină. Apoi se înfioră. Ei îmi vor aminti că nu trebuie să ascund păcate în inimă și să caut lumina pe care mi-o dă Isus prin iertarea Spovezii.

Să reținem

„Într-adevăr, [atât de mult] a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe Fiul său, unul născut, ca oricine crede în el să nu piară, ci să aibă viața veșnică. Pentru că Dumnezeu nu l-a trimis pe Fiul său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin el.”

(Evanghelia după Sfântul Ioan 3,16-17)

EVALUARE

1. Definiți următorii termeni:

- a) vameș, fariseu, păstor, oiță;
- b) convertire, chemare, alegere, sfîntenie;
- c) paralizie, păcat, iertare, vindecare.

2. Scrieți în caiete primele trei calități pe care le are *bunul păstor*, *oița cea bună*, *omul convertit* ca *Zaheu* și *vameșul*.

bunul păstor	oița cea bună	omul convertit	vameșul

3. Desenați un fluture. Scrieți pe aripile lui care sunt calitățile noi pe care vreți să le dezvoltați.

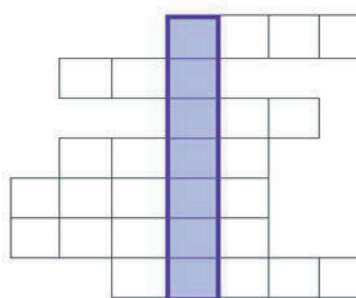
4. Povestiți un moment din viața voastră în care v-ați asemănat cu una dintre persoanele amintite mai jos. Precizați cum ați făcut.

- a) bunul păstor;
- b) Zaheu;
- c) paralticul;
- d) un apostol.

5. Vizitați biserica din localitate. La ieșire, discutați cu colegii voștri despre cum vă simțiți când mergeți la biserică, lângă preot și cu Dumnezeu.

6. Completați următorul rebus ca să aflați care este calitatea ce face ca Isus să fie *Bunul Păstor*, *Salvator* și *Mântuitor*.

- 1. Fiul lui Dumnezeu?
- 2. Bun sau ....?
- 3. Isus este cel mai ... păstor
- 4. Mama mielului
- 5. Primul apostol
- 6. Vameșul din sicomor
- 7. Mama lui Isus

7. Căutați un cântec în care se cere iertare lui Dumnezeu și prezentați ce simțăminte sunt exprimate în versurile lui.

II. DUHUL SFÂNT, MÂNGÂIETORUL

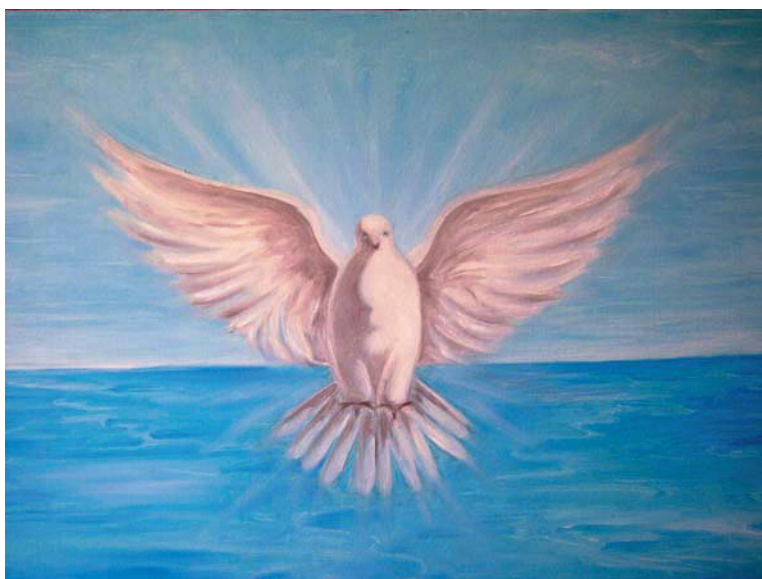

7. CREDINȚA ÎN DUHUL SFÂNT

Ana făcea semnul Sfintei Cruci și s-a gândit: *am auzit multe despre Tatăl ceresc, Isus Cristos este Fiul Tatălui ceresc, dar cine este Duhul Sfânt?*

Duhul Sfânt este a treia persoană dumnezeiască, Dumnezeu adevărat ca și Tatăl, ca și Fiul. Duhul Sfânt există din veșnicie. Duhul Sfânt i-a inspirat pe profeți și preoți să vestească adevărul credinței. Când a fost creat Universul și oamenii, Duhul Sfânt era prezent și a participat la lucrarea creației. Duhul Sfânt este dăruit fiecărui om care-l primește pe Domnul Isus. El intră în inima creștinului, dacă aceasta se deschide să-l primească.

A crede în Duhul Sfânt înseamnă a asculta și a trăi credința creștină. Gândurile bune, dorințele sfinte și învățăturile divine sunt de la Duhul Sfânt. Cine se străduiește să le primească și să le trăiască este condus de Duhul Sfânt.

Vocabular

din veșnicie – dintotdeauna.

duh – ființă supranaturală, spirituală.

a inspira – a pune în minte anumite adevăruri.

Universul – lumea văzută și nevăzută, creată de Dumnezeu.

Întrebări

1. Cine este Duhul Sfânt?
2. Era de față Duhul Sfânt la crearea lumii?
3. Ce înseamnă a crede în Duhul Sfânt?
4. De unde vin gândurile bune și sfinte?

Exerciții și aplicații

1. Completați fraza următoare pentru a arăta cine este Duhul Sfânt (adevărat, Tatăl, dumnezeiască, a treia, Fiul). Folosește cuvintele din paranteză.

Duhul Sfânt este ... Persoană ..., Dumnezeu ... ca și ..., ca și ... .

2. Faceți corespondența între termenii din cele două coloane, arătând lucrarea Duhului Sfânt:

există

este dăruit

i-a inspirat

era de față

pe profeți

când a fost creată lumea

din veșnicie

fiecărui om

3. Completați spațiile de mai jos folosind cuvintele din paranteză (1: preasfânt, 3: rază, 4: Părinte, 2: pământ, 6: luminează, 5: sfinte) în locul indicat. Veți obține o frumoasă rugăciune la Duhul Sfânt.

vino, duhule ... 1.

și trimite pe ... 2.

a ta luminoasă ... 3.

al săracilor ... 4.

dătător de cele ... 5.

vino și ne ... 6.

4. Desenați un porumbel pe ale cărui aripi să scrieți fiecare din cuvintele care exprimă lucrarea Duhului Sfânt.

5. Identificați în comunitatea voastră, o familie cu oameni în vârstă. Cereți ajutorul Duhului Sfânt și al părinților pentru a organiza o activitate prin care să le aduceți bucurie și puțină alinare.

Modele și mărturii

Angela își recapătă prietena

Angela privea la focul din sobă care devenea tot mai mic. De obicei, când stătea în fața focului, era luminoasă. Dar acum era tristă. Tata a întrebat-o:

– *Ce s-a întâmplat, Angela?*

Ea, cu lacrimi în ochi, i-a spus:

– *Probabil am pierdut o prietenă bună, zicea ea, în timp ce lacrimile îi curgeau pe obraji. Eram mai multe fete, când Ioana, prietena mea, trecea pe coridor. O fată a spus o glumă urâtă despre Ioana și fetele au început să râdă. Ioana s-a uitat la mine și m-a văzut râzând cu celelalte fete. Nu știu de ce am făcut-o, poate am vrut să fiu plăcută fetelor,...* a continuat tot ea privind focul ce se stingea încet.

– *Fiica mea, situația ta este ca și a acestui foc ce se stinge, zise tatăl, arătând soba.*

– *Cum adică?* a întrebat Angela.

Tatăl s-a ridicat, a venit la gura sobei, a pus niște hârtii, câteva vreascuri și a început să sufle în focul care a devenit mai puternic.

– *Tu ești creștină, fiica mea, a explicat tata. Dar i-ai părăsit pe Domnul și pe prietena ta. Când devenim slabi și neputincioși, avem nevoie de iertare și de ajutorul Duhului Sfânt. Tot așa cum am ajutat acest foc, așa și tu ai nevoie să aprinzi din nou focul prieteniei și al iubirii cu prietena ta, Ioana.*

Apoi a prins-o de mână și i-a zis:

– *Vorbește cu Dumnezeu despre cele întâmplate! Cere lumina și căldura Duhului Sfânt, roagă-te pentru prietena ta și apoi vorbește cu ea! Cere-i iertare, recunoaște că ai fost slabă și că ai greșit!*

Angela s-a dus în cameră, s-a așezat în fața crucii și s-a rugat în liniște. Apoi, după câteva minute, i-a telefonat Ioanei și i-a propus să se întâlnească și să vorbească. Între timp, focul încălzea camera, iar Duhul încălzea inimile celor două prietene.

Să reținem

Duhul Sfânt este cel care a avut grijă ca în Biblie să fie scrise cuvintele lui Dumnezeu. Acum, el ajută ca acestea să fie înțelese și trăite bine.

A crede în Duhul Sfânt înseamnă a asculta, a primi și a trăi cuvintele lui Dumnezeu explicate de Biserică.

8. REPREZENTĂRI ALE DUHULUI SFÂNT ÎN BIBLIE

Ana, curioasă din fire, vrea să afle cum lucrează Duhul Sfânt. Ca să afle mai multe, deschide Biblia. În Biblie, termenul *ruah*, înseamnă *sufflare*, *aer*, *vânt*. Ca să se înțeleagă lucrarea misterioasă a Duhului Sfânt, Biblia folosește imagini cu care se pot explica lucrările Duhului Sfânt, cum ar fi: vântul, apa, ungerea, focul, pecetea, norul, lumina și impunerea mâinilor.

Prin *ungere*, uleiul pătrunde în piele și-i dă luciul: Duhul pătrunde în om, îl sfințește, îl pecetluiește și îi dă un caracter veșnic. *Vântul* nu se știe de unde vine, dar răcorește; Duhul Sfânt nu se știe când vine, dar ajută la înțelegerea și trăirea Cuvântului lui Dumnezeu. *Apa* spală și duce plantelor substanțele hrănitoare; Duhul curăță sufletul, alungă răul și dă curaj. *Focul* este greu de explicat,

dar dă căldură și lumină; la fel, Duhul dă celor care-l primesc simțăminte bune, puterea de a iubi și zel pentru a face binele.

Vocabular

Biblie – cuprinde cărțile scrise la îndemnul și lumina lui Dumnezeu, de către oameni sfinți.

caracter – semn spiritual, sigiliu primit la Botez, Mir și Preoție, care nu poate fi șters.

a pecetlui – a aplica o pecete, a însemna, a ștampila, a sigila.

ruah – cuvânt în limba ebraică care înseamnă: suflare, aer, vânt.

Întrebări

1. Unde puteți afla despre Duhul Sfânt și despre lucrările sale?
2. Prin ce imagini, folosite de Biblie, putem înțelege lucrarea Duhului Sfânt?
3. Dintre imaginile folosite de Biblie, care vă ajută mai mult să-l înțelegeți pe Duhul Sfânt și lucrarea lui?
4. Care este lucrul care arată puterea Duhului Sfânt de a da zel pentru a face binele?

Exerciții și aplicații

1. Ați participat la un foc de tabără sau ați stat în jurul focului vreodată? Comparați puterea focului cu lucrarea Duhului Sfânt?

2. Realizați corespondența între cele două coloane.

Duhul Sfânt este reprezentat prin:

foc		înțelegerea și trăirea cuvântului lui Dumnezeu
vânt	pentru că	simțăminte bune, puterea de a iubi
apă		dă un caracter veșnic
ungere		curăță sufletul, alungă răul

3. Compuneți o rugăciune prin care cereți de la Duhul Sfânt darurile sugerate de imaginea apei, a focului și a vântului.

4. Analizați versurile cântecului de mai jos și răspundeți în scris la întrebările steluței.

Din cer coboară, Duh Preasfinte

1. Din cer coboară, Duh Preasfinte,
Căci noi din suflet te dorim.
Înflăcărează a noastre inimi,
Ca plini de dragoste să fim.

R.: Revarsă acum asupra noastră,
O, Duhule mângâietor,
Lumina ta dumnezeiască și harul tău întăritor.

2. Purcezi din Tatăl și din Fiul,
Din veșnicie preaslăvit,
Persoană sfântă a Treimii,
Ești Dumnezeu nemărginit.

• **Învățați cântecul și cântați-l la începutul fiecărei ore de religie.**

5. Desenați o floare de lotus în interiorul căreia să integrați imaginile Duhului Sfânt.

Modele și mărturii

Duhul Sfânt te învață să spui „Tată”

În urmă cu câțiva ani, trăia un tată care avea o fetiță care din naștere fusese surdă și mută. Tristă a fost ziua acelor părinți când și-au dat seama că micuța lor era surdă și nu va auzi niciodată și, după cum puteau presupune, nici nu va învăța să vorbească.

Tatăl a auzit de o școală unde copiii surzi erau învățați să vorbească. El și-a dus fetița acolo și a lăsat-o în grija unui învățător. După câțiva timp, supraveghetorul i-a scris tatălui, spunându-i că-și poate vizita fetița. S-a stabilit ziua vizitei și fetiței i s-a spus că urma să vină tatăl ei. Când s-a apropiat ora întâlnirii, fetița s-a așezat la fereastră așteptând ca tatăl ei să intre pe poartă. În momentul în care el a intrat pe poartă, ea l-a văzut, a alergat pe scări și apoi pe gazon, l-a întâlnit, l-a privit și-a întins mâinile spre el și a spus: *Tată*. Când tatăl a auzit pentru prima dată gura (până atunci mută) a fetiței sale rostind cuvântul dulce: *Tată*, inima i-a fost cuprinsă de un val de bucurie atât de mare încât a căzut la pământ și s-a rostogolit pe iarba de bucurie.

Cine îl ascultă pe Isus și de la el îl primește pe Duhul Sfânt, va înțelege că există un Tată care iubește cum nu a iubit nici un tată pământesc. Dumnezeu, Tatăl nostru ceresc, vrea ca toți să înțeleagă că sunt copiii lui. Cuvintele nu pot descrie bucuria pe care o are Dumnezeu când privim spre el și, dintr-o inimă ascultătoare și plină de Duhul Sfânt, cu sinceritate și cu atitudine de fii, îl numim Tată.

Să reținem

În Biblie, termenul *Ruah*, înseamnă *sufflare*, *aer*, *vânt*. Ca să se înțeleagă lucrarea misterioasă a Duhului Sfânt, Biblia folosește imagini cunoscute, precum: vântul, apa, ungerea, focul, pecetea, norul, lumina și împreunarea mâinilor.

9. ROLUL DUHULUI SFÂNT ÎN VIAȚA LUI ISUS

Bunica i-a spus Anei, într-o zi, următoarele: unele gânduri vin din mintea ei, altele de la *cel rău*, dar cele mai bune vin de la Duhul Sfânt.

În viața lui Isus, Duhul Sfânt a fost mereu prezent. Isus s-a zămislit în sânul Mariei prin puterea Duhului Sfânt. La Botezul din Iordan, Duhul a coborât sub chip de porumbel, apoi l-a condus pe Isus în pustiu ca acolo să se întâlnească și să se pregătească pentru a predica. La schimbarea la față, de pe muntele Tabor, Duhul Sfânt a apărut sub chip de nor.

Isus l-a avut în inimă mereu și-l asculta și lucra cu puterea lui, vindeca bolnavi și scotea demoni din oameni. Când a fost ispitit de duhul rău în pustiu, Isus i-a răspuns, luminat de Spiritul lui Dumnezeu, și a respins răul.

Isus le-a vorbit mereu ucenicilor despre Duhul Sfânt și l-a dăruit lor în ziua Rusaliilor pentru a-i ajuta să predice, pentru a avea curaj să-l vestească în toată lumea.

Vocabular

spirit – termen din limba latină care înseamnă *duh*.
s-a zămislit – a venit în sânul Mariei.

Întrebări

1. Când a fost prezent Duhul în viața lui Isus?
2. Cum lucra Isus cu Duhul Sfânt?
3. Cum i-a răspuns Isus *celui rău* când a venit să-l ispitească?
4. Cui l-a dăruit Isus pe Duhul Sfânt?

Exerciții și aplicații

1. În careul de mai jos, veți găsi locuri și momente ale prezenței Duhului Sfânt în viața lui Isus. Descoperiți-le și formulați câte o propoziție cu fiecare cuvânt.

C	Z	Ă	M	I	S	L	I	R	E	Q	X	C
S	D	F	G	H	J	B	X	Z	R	E	D	I
X	Z	X	T	A	B	O	R	R	E	D	I	X
S	R	E	D	I	J	T	S	D	F	G	H	J
S	D	F	G	H	J	E	S	D	F	G	H	J
R	E	D	I	H	J	Z	S	D	R	E	D	I
S	D	N	M	P	Î	N	P	U	S	T	I	U
C	Â	N	D	P	R	E	D	I	C	A	Z	X

2. Citiți, cu atenție, textul de mai jos. Desenați un porumbel și câteva raze în jurul lui și scrieți pe ele roadele Duhului Sfânt enumerate în textul de mai jos:

„În schimb, rodul Duhului este: iubirea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, bunăvoința, fidelitatea, blândețea, cumpătarea. Împotriva faptelor de acest fel nu există Lege. Căci cei care sunt ai lui Cristos Isus și-au răstignit trupul împreună cu patimile și poftele. Dacă trăim prin Duh, să ne și comportăm potrivit Duhului! Să nu fim [căutători] de glorie deșartă, provocându-ne unii pe alții și invidiindu-ne între noi!” (Scrisoarea Sfântului Paul către Galateni 5, 22-26)

3. Completați enunțurile de mai jos ca să arătați lucrarea Duhului Sfânt în viața lui Isus:

- Isus ..... în sânul Mariei.
- La Botezul din Iordan, Duhul a coborât sub chip .....
- Pe muntele Tabor, Duhul Sfânt a apărut ca un .....

4. Organizați-vă în 2-3 grupe. Discutați de ce unii elevi fac fapte rele. Propuneți alternative de comportament bun.

5. Realizați un text, de 10 – 12 rânduri, în care să descrieți trei moduri de a dobândi iubirea Duhului Sfânt. Adăugați-l la portofoliu.

Modele și mărturii

Ispitirea lui Isus în pustiu

Duhul rău a vrut să-l atragă și pe Isus la păcat. A încercat în multe feluri să-l amăgească. Isus a postit și, călăuzit de Duhul Sfânt, a respins amăgirile celui rău și dă exemplu celor care nu vor răul:

„Isus, plin de Duhul Sfânt, s-a întors de la Iordan și a fost dus de Duh în pustiu timp de patruzeci de zile, fiind ispitit de diavol. Nu a mâncat nimic în zilele acelea și, când ele s-au sfârșit, i-a fost foame.

Atunci diavolul i-a zis: *Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, spune acestei pietre să devină pâine.* Însă Isus i-a răspuns: *Este scris: Nu numai cu pâine va trăi omul.*

Ducându-l mai sus, i-a arătat într-o clipă toate împărățiile lumii și i-a spus diavolul: *Îți voi da toată autoritatea și gloria lor, pentru că mie mi-a fost dată și o dau cui vreau. Deci, dacă tu mă vei adora, a ta va fi toată.*

Și, răspunzând, Isus i-a spus: *Este scris: Pe Domnul Dumnezeuul tău îl vei adora și numai lui îi vei sluji.* L-a dus apoi în Ierusalim și l-a așezat pe coama templului și i-a spus: *Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te jos de aici, căci este scris: Le va porunci îngerilor săi în privința ta ca să te păzească și: Te vor duce pe mâini ca nu cumva să-ți lovești piciorul de vreo piatră.*

Însă Isus, răspunzându-i, i-a zis: *S-a spus: Nu-l vei ispiti pe Domnul Dumnezeuul tău.* Și, după ce a terminat toată ispitirea, diavolul s-a îndepărtat de la el pentru un anumit timp.”

(Evanghelia după Sfântul Luca 4,1-13)

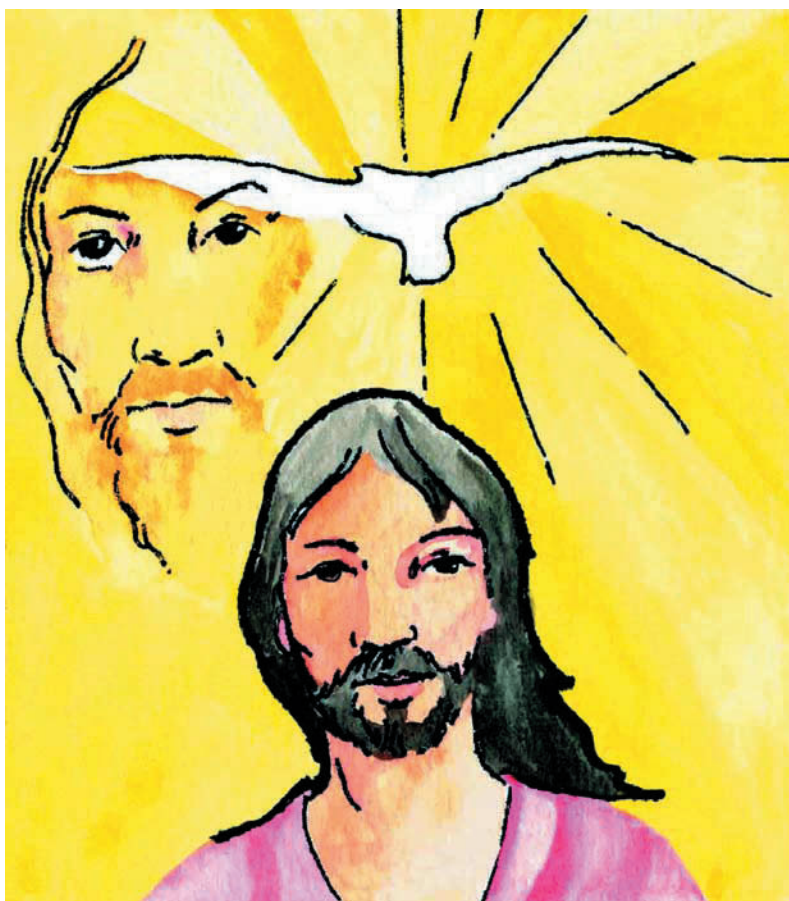
Să reținem

Duhul Sfânt a fost mereu cu Isus. Calitățile lui Isus sunt darurile Duhului Sfânt: înțelepciunea, înțelegerea, sfatul, puterea, știința, pietatea, frica de Dumnezeu, pacea, adevărul și, mai ales, iubirea.

10. PROMISIUNEA DUHULUI MÂNGÂIETOR

Iosif a ascultat odată, în biserică, *Evangelia Pătimirii lui Isus*. S-a mirat că ucenicii lui Isus erau așa de fricoși. În noaptea când soldații l-au luat pe Isus, au fugit cu toții. Isus a rămas singur în fața dușmanilor necruțători.

Cu trei ani în urmă, Isus i-a chemat, i-a ales, i-a instruit și a făcut minuni ca să-i învețe adevărul și binele. I-a pregătit pentru ca, împreună, să întemeieze Biserica.

Înainte de pătimirile sale, Isus le-a promis ucenicilor că-l va trimite pe Duhul Mângâietor ca să-i ajute să reziste oricăror necazuri atunci când vor pleca în misiune.

Când Isus a fost judecat, biciuit și ucis pe cruce, ucenicii s-au ascuns pentru că Duhul Sfânt nu venise încă asupra lor.

Isus s-a ținut de cuvânt. În ziua de Rusalii l-a trimis apostolilor și Bisericii pe Duhul Sfânt, ca ei să poată duce vestea mântuirii, fără frică, la toți oamenii.

Vocabular

Biserica – adunarea credincioșilor de pe pământ, uniți între ei prin aceeași credință.

biserica – clădirea unde se întâlnesc credincioșii la Sfânta Liturghie.

a întemeia – a pune bazele a ceva, a începe o construcție.

pătimiri – suferințe, loviri, chinuri la care a fost supus Isus pentru noi.

Întrebări

1. Ce le-a promis Isus ucenicilor înainte de pătimirile sale?
2. Cum s-au comportat apostolii atunci când Isus a fost arestat, judecat și condamnat la moarte?
3. Ce urmărea Isus să facă atunci când i-a ales și i-a instruit pe apostoli?
4. S-a ținut Isus de promisiune cu privire la trimiterea *Mângâietorului*?

Exerciții și aplicații

1. Având în vedere cele învățate în lecție, faceți o comparație între comportamentul ucenicilor față de Isus înainte și după primirea Duhului Sfânt.

2. Analizați și explicați cum putem scăpa de sentimentul de frică. Este suficient să ne gândim că Isus ne spune: *Nu vă temeți!*?

La cine apelați atunci când cineva vă amenință:

- a) la școală?   b) pe Internet?   c) pe stradă?

3. Observați, cu atenție, lista de motive de mai jos. Alegeți cele mai bune trei motive pentru a vă ține o promisiune.

- a) pentru că și Isus și-a ținut promisiunea;
- b) pentru că așa este frumos;
- c) ne face plăcuți celorlalți;
- d) pentru că ceilalți ne urmăresc;
- e) pentru că așa se face;
- f) de rușine.

4. Citind textul de mai jos, veți descoperi alte două nume care i se dau Duhului Sfânt. Folosiți-le într-o rugăciune închinată Duhului Sfânt.

„Când va veni Mângâietorul pe care eu vi-l voi trimite de la Tatăl, Duhul adevărului, care porcede de la Tatăl, el va da mărturie despre mine.” (Evanghelia după Sfântul Ioan 15,26)

5. Realizați o scurtă compunere în care să arătați cât de bun a fost Isus cu apostolii, ținându-și promisiunea trimiterii Duhului Sfânt.

Modele și mărturii

Povestea unui misionar

Misionarii duc învățătura lui Dumnezeu celor care nu o cunosc. Un misionar care, din modestie, nu-și spune numele, povestește o experiență pe care a trăit-o. Era în Tibet și, într-o localitate, conducătorii i-au ieșit înaintea și i-au zis:

– Ți-am zis de atâtea ori să nu mai calci pe la noi și iar ai venit. De data asta, te vom ucide!

Un lama (preot indian) le-a zis:

– Să nu-l ucidem, căci acum o lună, moartea unui creștin a atras multă lume la Cristos; mai bine îl lăsăm să moară în pădure!... și povestea mai departe misionarul:

– M-au dus în pădure și m-au legat de un copac cu un lanț gros de fier. Aveam cu mine doar Biblia și o haină groasă, dar mi le-au luat și pe acestea. Lanțul era încuiat cu un lacăt, ca nimeni să nu mă poată scăpa. Era foarte frig. Toată noaptea a fost un chin pe care i l-am oferit lui Isus. Niciun prieten nu știa unde sunt. Doar Mântuitorul Isus era acolo și-mi era destul!

Frigul nopții nu m-a lăsat să dorm și simțeam Duhul rugându-se în mine. În zorii zilei m-am gândit că a sosit ceasul să mor. Acest gând mi-a adus liniște și pace sufletească. M-am gândit cu bucurie că merg în cer. Mi-a venit chiar atunci o ispită: Dacă Isus nu este Cristos cel viu? Dacă el nu a fost Dumnezeuul adevărat, ci doar un om?... dar imediat m-am gândit: dacă el nu este Dumnezeu, cine îmi dă acum această pace și bucurie sufletească în mijlocul suferinței? În pofida frigului, simții căldura Duhului Sfânt, uitai de toate și adormii.

După o vreme, un zgomot m-a trezit. Era unul din roadele copacului care a căzut și m-a trezit. Și iată: lacătul era deschis și eu, liber. Nu văzui pe nimeni în jurul meu. Am mâncat câteva fructe și m-am întors în acel sat, să predic Evanghelia.

Isus este totdeauna cu prietenii săi și Duhul Sfânt îi ajută pe cei care cred.

Să reținem

Isus le-a dat apostolilor, după Înviere, puterea Duhului Sfânt, ca să ierte păcatele și le-a promis că Mângâietorul îi va ajuta să predice Evanghelia până la marginile pământului.

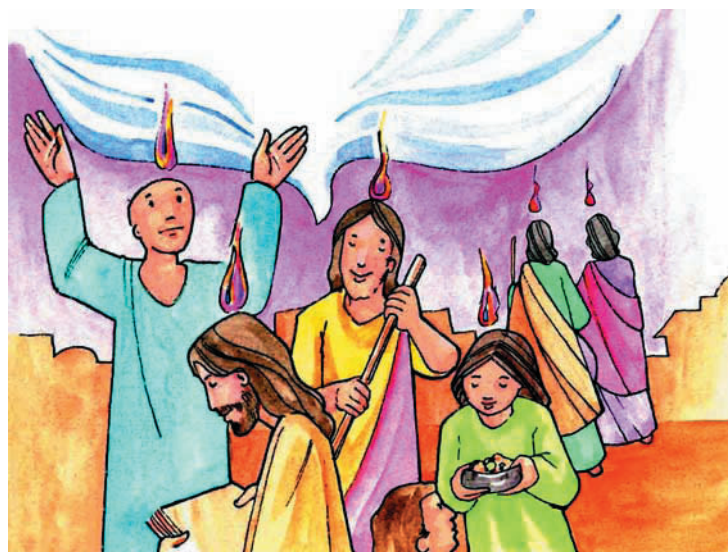

11. COBORÂREA DUHULUI SFÂNT

La Liturgia de Rusalii, Ana a fost foarte atentă la predica preotului. Ea cunoștea diferența dintre cele două cuvinte: **Biserică** și **biserică**, cu „b” mic. A înțeles că sărbătorii Nașterii Bisericii i se mai spune și **Rusalii**.

Sărbătoarea Rusaliilor era o sărbătoare mare în țara lui Isus. Ea amintea de primirea poruncilor de către Moise pe muntele Sinai. Tocmai atunci, la zece zile după Înălțarea sa la cer, Isus l-a trimis pe Duhul Sfânt, în timp ce apostolii se rugau în Cenacol. Duhul Sfânt a coborât peste ei. S-a auzit un zgomot și niște limbi ca de foc au venit peste ei și, de atunci, nu le-a mai fost frică. Au ieșit în fața oamenilor și au început să-l predice pe Isus înviat.

S-au adunat oameni din popoare cu limbi diferite, dar fiecare înțelegea predica apostolului Petru. Duhul a atins inima ascultătorilor. Petru le-a spus să se convertească și să se boteze. Încurajați de Duh, 3000 de persoane s-au botezat și au devenit creștine.

Vocabular

a se converti – a se schimba în bine.

Cenacol – încăperea în care ucenicii au participat la Cina cea de Taină.

Rusalii – sărbătoarea celebrată la cincizeci de zile după Paști. Era sărbătoarea Legământului și a devenit sărbătoarea Coborârii Duhului Sfânt.

Sinai – muntele pe care Moise a primit cele 10 porunci.

Întrebări

1. Când este ziua de naștere a Bisericii?
2. Ce s-a întâmplat la Rusalii?
3. Prin ce semne și-a manifestat Duhul Sfânt prezența?
4. Cum au reacționat cei care l-au primit pe Duhul Sfânt?

Exerciții și aplicații

1. Completați spațiile libere din următoarele afirmații:

- _____ a predicat oamenilor în ziua de Rusalii;
- Cei care s-au botezat de Rusalii au devenit _____;
- Sărbătoarea Rusaliilor se mai numește și _____;
- După Înălțare, apostolii au așteptat _____ Duhului Sfânt.

2. Ce semnificație au numerele din relatarea Rusaliilor?

10	
50	
3000	

3. Care este diferența dintre cele două sărbători de Rusalii amintite în lecția de azi? Ce semnificație au...?

Rusaliile la evrei	Rusaliile la creștini

4. Joc: Telefonul fără fir!

Un elev va spune un cuvânt important din lecția de astăzi, unuia dintre colegi și acela altuia și tot așa. La ultimul elev, se verifică dacă cuvântul rostit prima dată este același cu cel rostit de primul elev.

5. Studiu de caz

Un creștin trebuie să apere și să vestească credința în Isus mereu. Ce motive de a crede și a practica credința ai tu da în următoarele situații:

- un coleg spune că rugăciunea nu are rost;
- un copil nu merge la biserică duminica pentru că se plictisește;
- unui amic îi este rușine să se roage.

Modele și mărturii

Coborârea Duhului Sfânt

Isus își împlinește promisiunile. El l-a trimis pe Duhul Sfânt și continuă să-i ajute pe oameni să trăiască în credință. Apostolii arată că rugăciunea este necesară pentru a-l primi pe Duhul Sfânt.

Apostolii „s-au întors la Ierusalim de la muntele numit al Măslinilor, care se află aproape de Ierusalim, cât un drum în zi de sâmbătă. Când au intrat, au urcat în încăperea de sus, unde [obișnuiau] să se adune. Erau: Petru și Ioan, Iacob și Andrei, Filip și Toma, Bartolomeu și Matei, Iacob, [fiul] lui Alfeu, și Simon Zelotul și Iuda al lui Iacob. Toți aceștia, într-un cuget, stăruiau în rugăciune împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Isus, și cu frații lui. Când a sosit ziua Rusaliilor, toți erau împreună în același loc. Și, dintr-o dată, s-a iscat din cer un vuiet, ca la venirea unei vijelii puternice, și a umplut întreaga casă în care stăteau. Atunci le-au apărut niște limbi ca de foc împărțindu-se și așezându-se asupra fiecăruia dintre ei. Toți au fost umpluți de Duhul Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, după cum Duhul le dădea să vorbească. Și erau atunci la Ierusalim iudei, bărbați evlavioși din toate națiunile de sub cer. Când a fost vuietul acela, mulțimea s-a adunat și a rămas tulburată, pentru că fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Erau uimiți și se minunau spunând: „Iată, oare nu sunt galileeni toți aceștia care vorbesc? Și cum de-i auzim fiecare în limba în care ne-am născut?” Atunci, Petru, stând în picioare, împreună cu cei unsprezece, și-a ridicat glasul și le-a vorbit: *Bărbați iudei și voi toți care locuiți în Ierusalim, să vă fie cunoscută aceasta și fiți atenți la cuvintele mele! Atunci, în zilele de pe urmă, spune Dumnezeu, voi revărsa din Duhul meu peste orice om. Chiar și peste servitorii și servitoarele mele, în zilele acelea, voi revărsa din Duhul meu, iar ei vor profeti.*

(Cartea Faptele Apostolilor 1,12-14; 2,1-8,14,17-18)

Să reținem

Duhul Sfânt a coborât în ziua de Rusalii asupra apostolilor. Apostolii au devenit curajoși și au început să predice Evanghelia. Ziua de naștere a Bisericii este ziua de Rusalii.

12. PREZENȚA NEÎNCETATĂ A DUHULUI SFÂNT ÎN BISERICĂ

care cred, trezește dorința de a cere iertare, ca și bucuria și entuziasmul de a-i ajuta pe alții și de a face fapte bune.

Iosif l-a întrebat într-o seară pe tatăl său ce îl bucură cel mai mult. Tatăl i-a explicat că, pentru el, cea mai mare bucurie este ca fiul lui să-l asculte și să facă ceea ce-i cere.

Isus a ascultat de Tatăl său ceresc, coborându-se între noi, oamenii, și murind pentru mântuirea noastră. El este bucuria Tatălui, căci l-a ascultat și a împlinit în toate voința sa, în Duhul iubirii.

Cine se lasă călăuzit de Duhul lui Isus, îl primește și-l ascultă, reușește mai ușor să fie bun.

Duhul Sfânt eliberează inimile de orgoliu și egoism. El dă puterea de a face pocăință pentru iertarea păcatelor și îl susține pe cel care vrea să se schimbe și să devină mai bun. El se roagă alături de cei

Vocabular

a susține – a ajuta pe cineva.

egoism – închidere în sine, grijă doar pentru propria persoană.

orgoliu – mândrie de sine exagerată, îngâmfare și trufie.

Întrebări

1. De ce este Isus bucuria Tatălui?
2. Cum a demonstrat Fiul iubire și ascultare față de Tatăl?
3. Cum va fi o persoană care se lasă călăuzită de Duhul Sfânt?
4. Ce trezește Duhul Sfânt în sufletele celor care-l primesc?

Exerciții și aplicații

1. Găsiți, în enumerarea de mai jos, exemplele lucrării Duhului Sfânt în Biserică:

- aduce bucuria și entuziasmul de a-i ajuta pe alții și de a face fapte bune;
- ajută copiii să doarmă mai bine;
- eliberează inimile de orgoliu și egoism;
- dă puterea de a face pocăință pentru iertarea păcatelor;
- ocrotește credincioșii pe drum;
- îl susține pe cel care vrea să se schimbe și să devină mai bun;
- se roagă alături de cei care cred;
- trezește dorința de a cere iertare.

2. Numiți două modalități prin care puteți să le aduceți părinților voștri bucurii.

3. Realizați, în caiete, două liste. În prima, identificați cinci fapte care arată preocuparea pentru bunăstarea materială. În cea de-a doua, notați cinci fapte care dovedesc preocuparea pentru bunăstarea spirituală.

4. Desenați, pe caietul vostru, o inimă. Considerați că este inima voastră. Gândiți-vă și notați lucrurile bune și mai puțin bune care vi se întâmplă într-o zi. Notați în interiorul inimii doar pe cele pozitive, plăcute lui Dumnezeu!

5. Cântați, împreună cu colegii, cântecul de mai jos. Care este lucrarea Duhului pe care o recunoașteți în cântecul: *Duhule Sfânt, izvorul iubirii*?

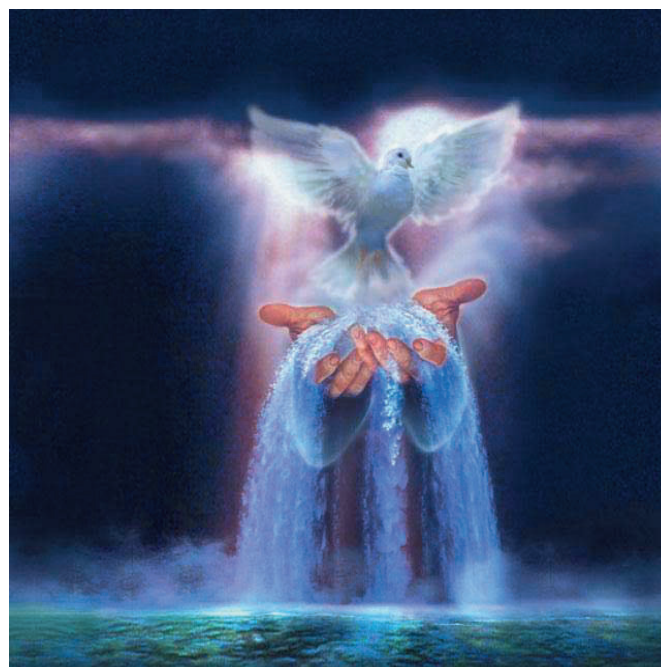
REFREN:

*Duhule Sfânt, izvorul iubirii,
Vino la noi să trăim iubirea ta.*

Inima noastră te caută întruna,
Roua ta peste noi s-o reverși.
Inima noastră te caută întruna,
Mângâierea noastră ești.

Fă să-i iubim pe oameni – frații noștri,
Cu iubirea lui Cristos.
Fă să-i iubim pe oameni – frații noștri,
Dăruind al dragostei prinos.

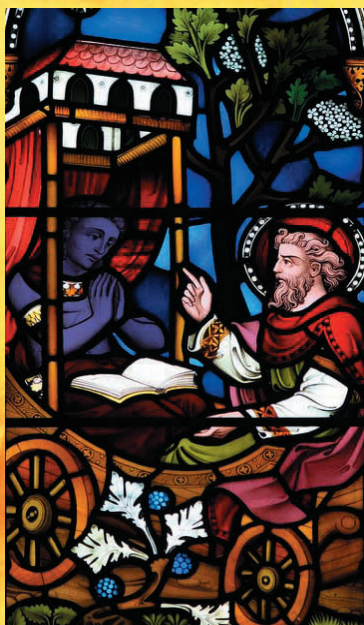
Spirit de foc, luminează pentru viață,
Ești dorit de cei prea triști.
Spirit de foc, luminează pentru viață,
Peste inimi stăpânești.

Modele și mărturii

Diaconul Filip și lucrarea Duhului Sfânt

Isus conduce Biserica, iar Duhul Sfânt îl ajută să o zidească și să o însuflețească. El dă putere celor care vorbesc despre Isus, sădește credința în inimi și-i ajută pe oameni să înțeleagă și să împlinească Sfintele Scripturi.

„Un înger al Domnului i-a vorbit lui Filip spunându-i: *Ridică-te și mergi spre miazăzi, pe drumul care coboară de la Ierusalim la Gaza, care este pustiu.* Iar el, ridicându-se, s-a dus. Și iată că un bărbat etiopian, eunuc, demnitar al reginei Candace a etiopienilor, care era mai mare peste întregul ei tezaur, fusese la Ierusalim ca să se prostorneze. Se întorcea acum, așezat în carul său, și citea din profetul Isaia. Duhul i-a spus lui Filip: *Du-te și apropie-te de carul acela.* Atunci Filip a alergat și l-a auzit [pe eunuc] citind din profetul Isaia. El l-a întrebat:

Înțelegi ce citești? El i-a răspuns: *Cum aș putea, dacă nimeni nu mă îndrumă?* Și l-a rugat pe Filip să se urce și să se așeze lângă el. Fragmentul din Scriptură, pe care îl citea, era acesta: *Ca o oaie a fost dus la înjunghiere și ca un miel fără glas înaintea celui care îl tunde, așa nu și-a deschis gura [...]* Eunucul i-a răspuns lui Filip și i-a zis: *Te rog, despre cine vorbește profetul aici: despre el însuși sau despre un altul?* Atunci, deschizându-și gura, Filip a început de la Scriptura aceasta să-i anunțe vestea cea bună despre Isus. Și în timp ce mergeau, au ajuns la o apă, iar eunucul a zis: *Iată, apă! Ce mă împiedică să fiu botezat?* A poruncit să stea carul, au coborât amândoi în apă, și Filip și eunucul, și l-a botezat. Dar când au ieșit din apă, Duhul Domnului l-a răpit pe Filip și eunucul nu l-a mai văzut, dar și-a urmat drumul bucurându-se”.

(Cartea Faptele Apostolilor 8,26-39)

Să reținem

Duhul Sfânt este prezent în viața creștinilor. El dă puterea de a face pocăință pentru iertarea păcatelor și îl susține pe cel care vrea să se schimbe și să devină mai bun.

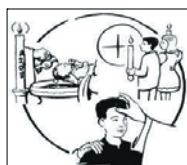

EVALUARE

1. Răspundeți, în scris, la următoarele întrebări:

- Cine este Duhul Sfânt?
- Care sunt principalele imagini folosite pentru a-l înțelege mai bine pe Duhul Sfânt?
- Cum a colaborat Isus Cristos cu Duhul Sfânt?
- Cum și-a manifestat Duhul Sfânt prezența la Botezul lui Isus? Dar la Rusalii?
- Ce înseamnă a crede în Duhul Sfânt?

2. Priviți următoarele imagini. Descoperiți și scrieți sau prezentați oral rolul Duhului Sfânt în Biserică.

3. Cum vă ajută o rugăciune la Duhul Sfânt când mai întâlniți oameni răutăcioși? Cu ce ne ajută Duhul Sfânt să rămânem buni creștini? Alegeți o variantă potrivită:

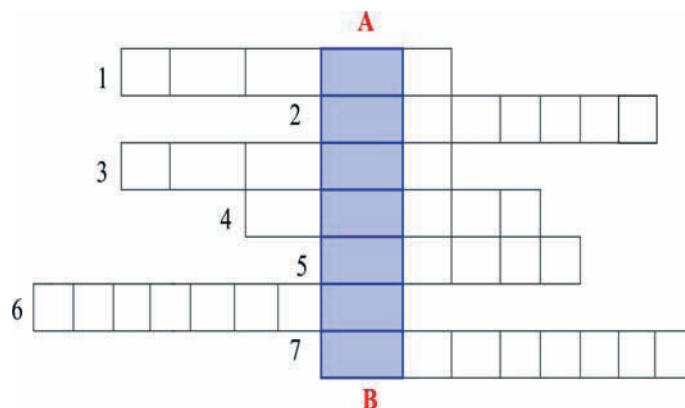
- ne păstrează în iubire;
- ne ajută să le facem binele;
- ne dă curaj de a-i suporta cu blândețe.

4. Recunoașteți reprezentările Duhului Sfânt din imaginile de mai jos:

5. Refaceți istoricul Nașterii Bisericii prin completarea rebusului. Completând corect rebusul, veți descoperi care este celălalt nume al sărbătorii Coborârea Duhului Sfânt.

- Apostolul care a luat cuvântul;
- Apostolii au fost ... de Duhul Sfânt;
- A primit tablele Legii pe muntele Sinai;
- Era cu apostolii când a coborât Duhul Sfânt;
- Duhul Sfânt a coborât sub chip de ... de foc;
- 3000 de oameni au cerut atunci să fie ...;
- Duhul Sfânt a coborât la 10 zile după ...

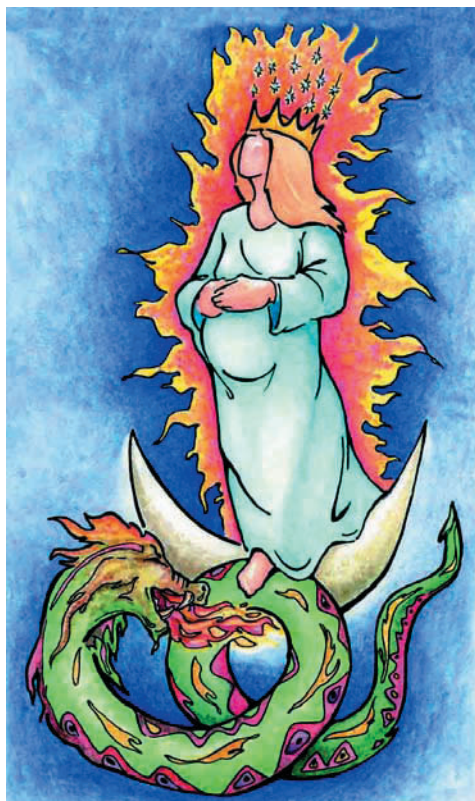
III. BISERICA, LUCRARE A DUHULUI SFÂNT

13. SFÂNTA FECIOARĂ MARIA, MAMA BISERICII

Prietena Anei, Maria, o are ca Patroană în cer chiar pe Maica Domnului – Sfânta Fecioară Maria. Este cea mai importantă dintre sfinte. Maria îi simte mereu ocrotirea atunci când i se roagă.

Sfânta Maria a ascultat și a împlinit voința lui Dumnezeu. Văzând-o fără de păcat, Dumnezeu a ales-o să fie Mama lui Isus. Când îngerul a întrebat-o dacă vrea să fie Mama lui Isus, ea a răspuns: *Iată slujitoarea Domnului! Fie mie după cuvântul tău!* Ea l-a îngrijit pe Isus în copilărie, l-a crescut, l-a educat, l-a căutat când s-a pierdut în templu, la 12 ani. Când a fost condamnat pe nedrept la moarte, l-a urmat pe drumul Crucii, suferind cumplit.

Isus a dăruit-o Bisericii ca Mamă atunci când i-a spus: *Femeie, iată-l pe fiul tău!* și: *Iat-o pe mama ta!* Cum Biserica suntem noi toți (papa, episcopii, preoții și credincioșii), ea este Mama noastră cerească, a tuturor. La Rusalii, Maria se ruga împreună cu apostolii. Maica Bisericii continuă să se roage din cer și să ne ajute.

Vocabular

cerească – care este în cer.

patroană – sfântă ocrotitoare a unei persoane care îi poartă numele.

Întrebări

1. De ce este Sfânta Maria cea mai importantă dintre sfinți?
2. Când a dovedit Sfânta Maria ascultare față de Dumnezeu?
3. Ce rol a avut Maica Domnului în viața lui Isus?
4. Cine a hotărât ca Maria să fie Maica Bisericii?

Exerciții și aplicații

1. Recitiți, cu atenție, lecția de astăzi și descoperiți cu ce nume este amintită Sfânta Maria. Folosiți aceste nume în scurte rugăciuni, după modelul: *Maica lui Cristos, roagă-te pentru noi!*

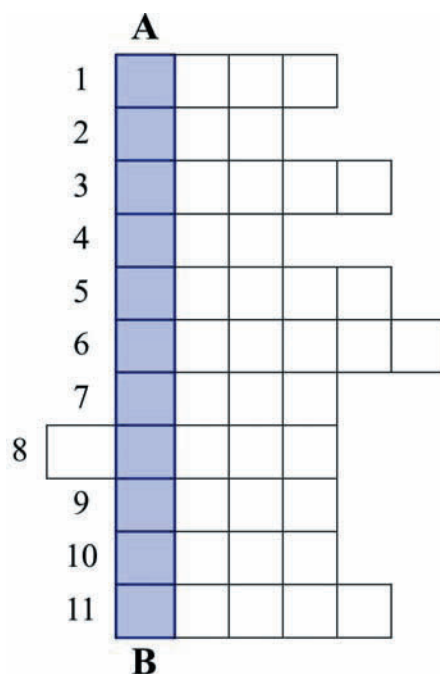
2. Desenați, pe caietele voastre, o floare. În centru, treceți numele Mamei noastre cerești, iar pe fiecare petală câte o calitate a ei.

3. Realizați o scurtă compunere cu titlul: *Mama lui Isus – Mama Bisericii*, în care să arătați rolul important al Maicii Domnului în viața lui Isus.

4. Rezolvând rebusul de mai jos veți descoperi un alt frumos nume și o mare calitate a Maicii Domnului:

Maria este ____ (A-B) adică *fără păcat de moarte*.

1. Fiecare om primește la Botez un ____
2. Prima femeie a fost ____
3. Cel mai important apostol este ____
4. Dacă ești bun, după moarte ajungi în ...
5. Dumnezeu vrea ____ noastră
6. Când ne rugăm, Dumnezeu ne dă multe ____
7. Primul om a fost ____
8. Gabriel era un ____
9. Fiul Mariei este ____
10. Lui Isus, Dumnezeu îi este ____
11. Pentru că este Maica Bisericii, Maria ____ din cer Biserica

5. Cântați împreună:

Ave Maria, Mamă cerească

Refren:

*Ave Maria, mamă cerească,
Tu ești Regina Cerului.*

- 1.** Spre tine, Mamă, alergăm cu iubire,
În tine Tatăl și-a arătat mărirea.
- 2.** Tu l-ai născut pe Cristos, Domnul nostru,
Credința ta ne-ntărește-n drumul vieții.
- 3.** Ești steaua ce ne vestește lumina,
Ești călăuza și-apărătoarea noastră.
- 4.** Noi te rugăm pentru lumea întreagă
Ce caută viața, iubirea, libertatea.

Modele și mărturii

Eu sunt Neprihănită Zămislire!

În ziua de 11 februarie 1858, tânăra Bernadeta Soubirous, în vârstă de 14 ani, dintr-o familie de oameni săraci, a pornit să adune câteva brațe de crengi uscate împreună cu sora ei și o vecină, în apropiere de localitatea natală – Lourdes (Franța). Ca să ajungă acolo, trebuiau să treacă apa pârâului Gave. Bernadeta, bolnavă de astm, a rămas în urmă, gândindu-se că apa rece i-ar face sigur rău.

Deodată, a auzit un vuiet ca de vijelie ce clatina copacii; își ridică ochii și, uimită, observă că, din peștera din fața ei, o doamnă îmbrăcată în alb, încinsă cu o panglică azurie, cu înfățișare strălucitoare, o privea și îi surâdea. Doamna avea în mâini un șirag cu bobite pe care le strecura printre degete; Bernadeta scoase și ea rozariul pe care îl purta întotdeauna la ea și se rugară împreună a treia parte din Rozariu.

Ajunsă acasă, sora Bernadetei le-a destăinuit părinților cele întâmplare, iar aceștia i-au interzis aspru să mai meargă acolo, dar, la rugămințile Bernadetei, au cedat. *Doamna* i-a cerut Bernadetei să se roage pentru păcătoși și să-i îndemne pe cei credincioși să facă pocăință.

Într-o altă apariție, la 25 februarie, Doamna a invitat-o să bea apă dintr-un izvor pentru care Bernadeta a răscolit cu degetele pământul pietros. Era izvorul apei minunate de la Lourdes care curge și azi. Mulți se vindecă de boli bându-i apa.

Într-o altă apariție, *Doamna* i-a spus copilei și cum se numește: „Eu sunt Neprihănită Zămislire”.

Fapte minunate, vindecări miraculoase, transformări sufletești neașteptate, toate verificate cu atenție, dovedesc că în acel loc Dumnezeu își arată mila și puterea într-un mod deosebit.

Să reținem

Sfânta Maria este o fecioară care a ascultat și a împlinit cu credință voința lui Dumnezeu. Isus a dăruit-o Bisericii ca Mamă. Ea ne ajută și se roagă pentru noi, din cer.

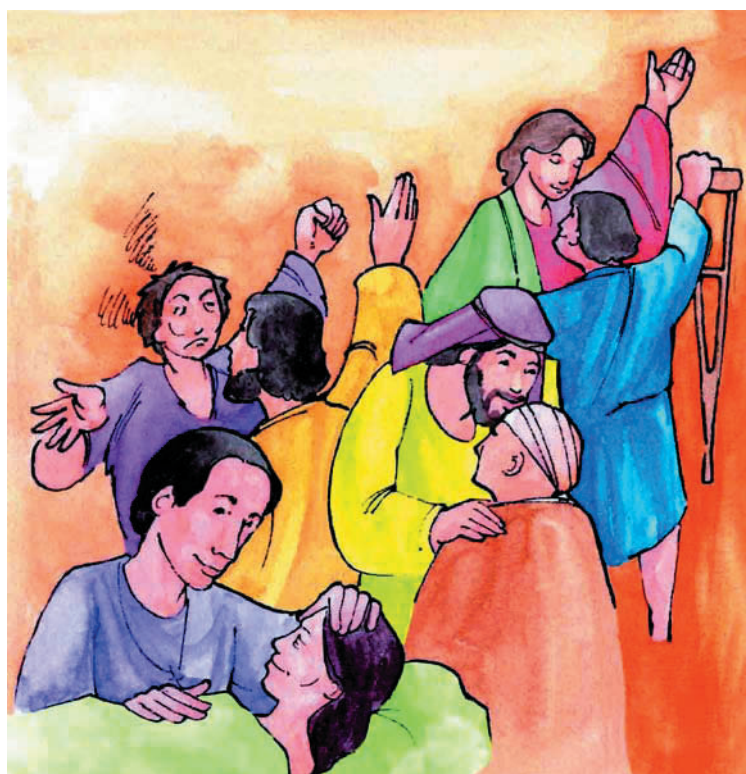

14. PRIMA COMUNITATE CREȘTINĂ

Ana este foarte mândră de familia ei. Părinții Anei s-au căsătorit acum zece ani și și-au făcut o familie frumoasă cu trei copii. Ana abia așteaptă ziua de duminică. Duminica familia ei merge la biserică. Servesc masa împreună și petrec momente minunate.

Biserica este de asemenea o familie, familia celor botezați. Ea a apărut pe pământ, pentru prima dată, la Ierusalim. Aici, apostolii au reușit să boteze în prima zi a Bisericii, de Rusalii, un număr de circa 3000 de oameni.

Duhul Sfânt îi însuflețea pe cei botezați ca, împreună cu apostolii, să trăiască la Ierusalim o viață exemplară: ascultau cu drag învățătura apostolilor și își puneau bunurile în comun ca nimănui să nu-i lipsească nimic. Duminica se întâlneau în casele lor, se rugau și *frângeau Pâinea* pentru ca Dumnezeu să fie cu ei în fiecare zi.

Vocabular

a însufleți – a da putere și curaj.

a se împărtăși – a primi Sfânta Împărtășanie.

Frângerea Pâinii – Sfânta Împărtășanie sau Sfânta Liturghie.

Întrebări

1. Ce fel de familie este Biserica?
2. Când a luat ființă Biserica?
3. Ce rol avea Duhul Sfânt la începuturile Bisericii?
4. De ce se spune că primii creștini trăiau o viață exemplară?

Exerciții și aplicații

1. Înlocuiți cuvintele folosite în lecție cu termenii potriviți, cu același sens, folosiți astăzi: Frângerea Pâinii, apostol, botezat, învățătura apostolilor:

Sfânta Liturghie – ... creștin – ...
episcop – ... predica – ...

2. Comparați familia voastră cu marea Familie a lui Dumnezeu – Biserica. Cine sunt părinții și cine sunt copiii în Biserică? Realizați o schemă asemănătoare pe caietele voastre și completați-o.

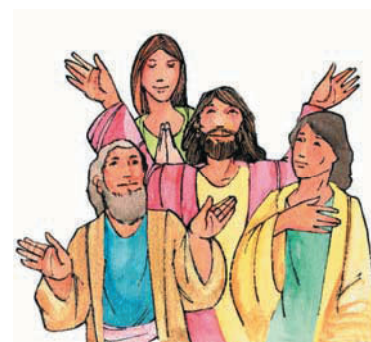
Părinții în Biserică sunt:	Copiii din Biserică sunt:
Ce îndatoriri au?	Ce îndatoriri au?

3. Recunoașteți, în careul de mai jos, acele acțiuni pe care le făceau primii creștini:

V	E	I	U	B	I	R	E	A	Q	X	N	M	K	L
D	P	U	N	E	R	E	Î	N	C	O	M	U	N	D
F	R	Â	N	G	E	R	E	A	P	Â	I	N	I	I
B	U	N	A	Î	N	Ț	E	L	E	G	E	R	E	P
X	R	U	G	Ă	C	I	U	N	E	A	C	V	B	N

4. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

„Ei erau stăruitori în învățătura apostolilor și în comuniunea fraternă, la frângerea pâinii și la rugăciune... își vindeau proprietățile și bunurile și le împărțeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare. Și în fiecare zi stăruiau împreună în templu, frângeau pâinea în casele lor și primeau hrana cu bucurie și cu inimă curată. Îl lăudau pe Dumnezeu și aveau trecere în fața întregului popor.” (Cartea Faptele Apostolilor 2,42-47)

• **Notați, în caietele voastre, acele cuvinte sau expresii prin care se arată faptele apostolilor și cele ale creștinilor din prima comunitate creștină.**

5. Studiu de caz: O familie numeroasă din comunitatea voastră, în care părinții beau mult alcool, tocmai și-a pierdut casa în urma unui incendiu violent. Faceți o listă de bunuri materiale și una de bunuri spirituale, pentru a-i ajuta. Motivați sugestiile!

Modele și mărturii

Șlefuitorul de diamante

Elevii din clasa a III-a au vizitat un atelier de șlefuit diamantele. Specialistul din atelier le-a arătat un diamant neprelucrat și a zis:

– *Cele mai multe diamante, când sunt găsite în pământ arată ca acesta: fără luciu. Ca un diamant să strălucească, trebuie să-i tai mai multe fețe. Fiecare din ele trebuie să fie plasată la un unghi exact, bine determinat, ca să scoată în evidență frumusețea diamantului. Vreți să vă arăt?*

S-a apucat de lucru explicându-le cum se șlefuiesc diamantele. În timp ce lucra le-a zis:

– *Vedeți cum începe să se schimbe?* – spuse în timp ce tăia. *Să vă gândiți că tot așa lucrează Dumnezeu pentru ca voi să deveniți ca niște diamante.*

– *Vreți să spuneți că Dumnezeu lucrează ca să devenim creștini adevărați?* – întrebă Daniel.

Specialistul zâmbi:

– *Când ești dus la Botez, ești ca un diamant scos din pământ, neșlefuit, nefinisat* – spuse el. *După Botez, puțin câte puțin, te rogi, asculți învățăturile lui, faci anumite eforturi și jertfe și așa se formează caracterul. Dar este o mare deosebire între ce fac eu și ceea ce face el. Știți care este deosebirea aceasta?*

– *Dumnezeu nu taie cu lama?* sugeră Mihai.

– *Exact!* – exclamă meșterul. *El nu face tăieturi greșite și nu taie cu lama. Necazurile vieții și luptele ei sunt cele care taie. Dumnezeu intervine ca să învățăm să luptăm, ne iartă când greșim, ne dă multe ajutoare prin sfintele sacramente și ne învață prin cuvintele sale. El știe ce este mai bine pentru fiecare. Ne încurajează când șlefuirile vieții sunt dureroase și uneori, suferă împreună cu noi. Este necesar să te lași călăuzit de el, să te transformi în ceea ce ar trebui să fii. Să ții minte: „Dumnezeu este cel care lucrează în voi: el vă face și să voiți, și să înfăptuiți, după placul său”*

(Scrisoarea Sfântului apostol Paul către Filipeni 2,13).

Să reținem

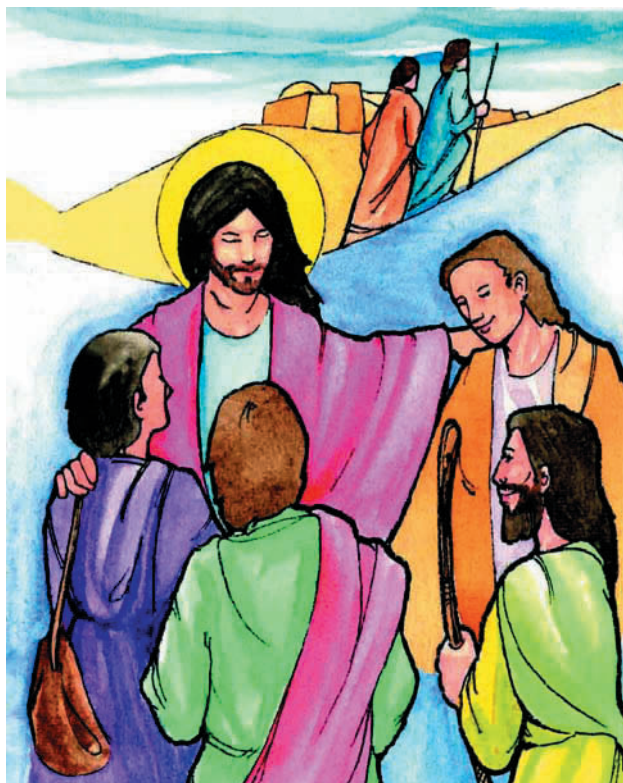
Creștinii din prima comunitate de la Ierusalim ascultau, cu drag, învățătura apostolilor și își puneau bunurile în comun, se rugau și *Frângeau Pâinea* în casele lor, pentru ca Dumnezeu să fie cu ei în fiecare zi.

15. APOSTOLII ÎN MISIUNE

Duminica trecută, Iosif a ascultat predica unui părinte misionar. Acesta venise să le vorbească credincioșilor despre misiunea lui în Africa. Acolo este mare nevoie de prezența preotului și de bunuri materiale pentru africanii săraci.

Înainte de Înălțare, Isus le-a spus ucenicilor: *Așadar, mergând, faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-i să țină toate câte v-am poruncit! Și iată, eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul lumii!* (Evanghelia după Sfântul Matei 28,19-20).

După acest moment, apostolii au mers la Ierusalim ca să aștepte coborârea Duhului Sfânt, în Cenacol, și au ales un alt ucenic în locul lui Iuda, pe Matia.

Din ziua de Rusalii, apostolii și-au început misiunea în Ierusalim: conduceau comunitatea, *Frângeau Pâinea*, îi învățau pe primii creștini, organizau mese pentru săraci și împărțeau bunurile nevoiașilor.

Odată, când predica în fața templului, Petru și Ioan au fost opriți de un olog care cerșea. Cum nu aveau ce să îi dea, Petru îl vindecă de boala sa. Aceasta a fost prima minune dintr-un lung șir de minuni făcute de apostoli. Multe alte vindecări și scoateri de duhuri rele s-au petrecut.

Din Ierusalim, apostolii au predicat Evanghelia în toată lumea cunoscută. Așa a ajuns credința în Isus și la noi.

Vocabular

Cenacol – loc în care Isus a luat ultima cină cu ucenicii.

misionar – preot plecat să predice în locuri în care Dumnezeu nu e cunoscut.

olog – persoană care are o suferință ce-l împiedică să meargă.

Întrebări

1. Cine i-a trimis în lume, în misiune, pe ucenici?
2. Cum și-au început apostolii misiunea?
3. Au făcut apostolii și vindecări?
4. Cum a ajuns credința creștină până la noi?

Exerciții și aplicații

1. În lecția de astăzi, cuvântul *misiune* a fost folosit cu mai multe înțelesuri. Găsiți-l și folosiți-l pentru a alcătui noi propoziții.

2. Identificați, în jocul de mai jos, îndemnul lui Isus adresat ucenicilor și scrieți-l pe caiete. Numărați din doi în doi, de la stânga spre dreapta, și spre interiorul careului.

M	*	E	*	R	*	G	*	E	*	Ț	*	I	*	Î	*	N	*	L	*	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	U	
D	*	I	*	C	*	A	*	Ț				*	I	*	E	*	V	*	*	
*	*	*	*	*	*	*	*	*				*	*	*	*	*	*	*	A	M
E	*	*	*	T	*	Ă	*	F				*	Ă	*	P	*		*	*	
*	*	*	A	*	*	*	*	*				*	*	*	*	*	*	*	N	E
R	*	*	O		*	*		*	*	*	*	*	*	*	T	*	*	*	*	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	A	*	R	*	U	*	*	*	G	A	
P	*	*	T		A		L		A	*	I		L		E	*	H	*	*	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
*	I	*	Ș	*	Ă	*	G	*	A	*	E	*	R	*	T	*	N	*	Î	

3. Recunoașteți apostolii din imagine. Ce fac ei? Povestiți în maximum trei propoziții.

4. Uniți cu o linie, în mod corespunzător:

apostolii
un olog
Petru și Ioan
Matia
oamenii

al doisprezecelea ucenic
predicau la templu
au plecat să predice în lume
cerșea
se botezau

5. Credința pe care o avem astăzi o datorăm celor dinaintea noastră. Notați, pe scurt, cum au contribuit la credința voastră: nașii, părinții, preotul, bunicii, apostolii.

Modele și mărturii

Anton Durcovici – un apostol al timpurilor noastre

Episcopii sunt cei care au fost aleși de Isus Cristos ca să continue misiunea apostolilor.

Anton Durcovici a fost un episcop al Diecezei de Iași care a murit ca martir.

Când a fost ales, a scris credincioșilor din dieceză, următoarele cuvinte: *Ascultați, dragi copii, cu inimi deschise, cuvintele mele și sprijiniți sânguinta mea slabă cu rugăciunea voastră zilnică; și voi, preacucernici frați preoți, colaborați cu mine pentru ca în ziua judecății să putem da toți socoteală fără frică în fața Mielului Dumnezeu, Păstorul suprem al sufletelor noastre și Judecătorul tuturor, Domnul și Dumnezeul nostru Isus Cristos.*

După un an de activitate pastorală ca episcop, a fost arestat în timp ce mergea să administreze sacramentul Mirului la Popești Leordeni, unde îl așteptau 650 de tineri, ca să fie miruiți. A fost arestat, ca mulți alți episcopi catolici, pentru că era împotriva comuniștilor care conduceau România atunci.

Din data de 26 iunie 1949 până pe data de 10 decembrie 1951 a fost anchetat pe nedrept, chinuit, torturat și a murit de frig, boală și foame în închisorile comuniștilor.

Preotul Friederich care a fost arestat împreună cu el, povestește că atunci când pe data de 10 decembrie 1951, a ajuns lângă *celula morții*, episcopul i-a spus: *Mor de foame și de sete. Dă-mi dezlegarea!* După ce a primit dezlegarea sacramentului reconcilierii a murit.

Anton Durcovici este declarat *fericit*, ca episcop martir, și este cinstit în calendarul catolic în ziua de 10 decembrie. Ca și cuvintele profeților, se împlinesc și cuvintele episcopului care spunea: *Duceți crucea Mântuitorului care s-a răstignit pentru păcatele noastre, căci va veni ziua învierii și pentru mult încercatul popor român!*

Să reținem

Toți apostolii au predicat Evanghelia, până la marginile pământului. Ei l-au făcut cunoscut pe Isus altora ca și ei să se poată mântui.

Deși au făcut un lucru bun pentru oameni, apostolii au fost martirizați de către cei care nu au fost de acord cu răspândirea credinței.

16. CONVERTIREA SFÂNTULUI PAUL

Vărul Anei se numește Paul. Când era mic, Paul făcea multe obrăznicii. De pe la începutul clasei a treia, Paul s-a schimbat.

Sfântul Paul era un iudeu evlavios. Deși cunoștea Sfintele Scripturi, era convins că Isus nu este Mesia, ci un înșelător. De aceea Paul mergea dintr-un oraș într-altul pentru a-i abate de la credința lor sau pentru a-i pedepsi pe aceia care credeau în Isus.

Pe când mergea cu oaste spre Damasc pentru a pedepsi alți creștini, o lumină orbitoare din cer l-a învăluit. El s-a prăbușit la pământ și a auzit un glas: *Paule, pentru ce mă prigonești?*

Neînțelegând ce i se întâmplă, a întrebat: *Cine ești, Doamne?* Și a auzit răspunsul: *Eu sunt Isus, pe care tu îl prigonești. Dar acum, ridică-te! Du-te în oraș! Acolo vei afla ce ai de făcut.*

Paul s-a dus la Damasc. Acolo l-a întâlnit pe Anania, un ucenic al lui Isus. Anania l-a vindecat pe Paul și l-a primit în comunitate.

De atunci, Paul s-a convertit, devenind predicator al lui Isus. În Damasc și în alte orașe, el vestea că Isus este *Răscumpărătorul*.

Vocabular

iudeu – evreu, o persoană care locuiește în Israel.

Sfintele Scripturi – Biblia.

a abate – a modifica traseul cuiva.

a (se) converti – a se schimba.

Damasc – un oraș din Siria de atunci și de azi.

Întrebări

1. Ce credea Paul despre Isus înainte de convertire?
2. Cum se comporta Paul cu creștinii?
3. Ce ucenic al lui Isus l-a ajutat pe Paul?
4. Unde a predicat Paul despre Isus înviat pentru prima dată?

Exerciții și aplicații

1. Treceți, în caietele voastre, opusul acestor cuvinte întâlnite în lecție. Observați unde s-au folosit.

prigonitor – .....

lumină – .....

orbire – .....

2. Care dintre următoarele situații reprezintă o convertire asemănătoare cu a lui Paul?

1. a deveni mai atent cu rispirea banilor
2. a fi mai bun cu cei săraci
3. a-ți schimba hainele
4. a ierta
5. a vorbi despre Dumnezeu cu alții

3. Vine Paștele! Isus vrea să locuiască în inima voastră curată și decisă să fie numai a lui. Scrieți trei lucruri pe care le-ați schimba: față de voi, față de alții, față de Isus. Gândiți-vă la lucruri care vă fac rău sau nu vă folosesc.

Lucruri de schimbat față de mine	Lucruri de schimbat față de alții	Lucruri de schimbat față de Isus

4. Compuneți o scurtă rugăciune în care să-l rugați pe Dumnezeu să convertească în bine pe cineva, după modelul:

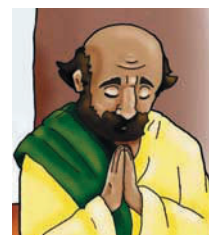
Doamne Isuse,

Mă rog pentru .....

.....

.....

Amin.

5. Joc didactic: Fii mai bun!

Se scrie, pe 5 bilete, câte un comportament neplăcut. De exemplu: *a nu asculta de părinți, a fi agitat la ore* etc. Pe alte 5 bilete se trec 2 – 3 soluții pentru convertirea celor ce au aceste probleme. Fiecare din cei care primesc biletul cu sugestii de convertire va mai adauga o soluție. Cinci elevi vor citi problema lor, alți cinci vor da soluții.

Modele și mărturii

Convertirea Sfântului Paul

„Eu sunt bărbat iudeu, născut în Tarsul Ciliciei, dar crescut în cetatea aceasta, la picioarele lui Gamaliel, educat cu strictețe după legea părinților, devenind zelos pentru Dumnezeu așa cum sunteți voi toți astăzi. Am persecutat calea aceasta până la moarte, legând și aruncând în închisoare bărbați și femei, așa cum dă mărturie și marele preot și sfatul bătrânilor de la care am primit scrisori către frații din Damasc. Mergeam ca să-i aduc legați pe cei de acolo la Ierusalim, ca să fie pedepsiți. Dar, în timp ce mergeam și mă apropiam de Damasc, pe la amiază, deodată o lumină mare din ceruri m-a învăluit ca un fulger. Am căzut la pământ și am auzit un glas care-mi spunea: *Saul, Saul, de ce mă persecuți?* Atunci eu am răspuns: *Cine ești, Doamne?* El mi-a zis: *Eu sunt Isus Nazarineanul pe care tu îl persecuți.* Cei care erau cu mine au văzut lumina, dar nu au auzit glasul care-mi vorbea. Eu i-am zis: *Ce să fac, Doamne?* Atunci Domnul mi-a spus: *Ridică-te și du-te la Damasc. Acolo ți se va spune tot ceea ce a fost hotărât să faci.* Dar, pentru că nu puteam vedea din cauza strălucirii acelei lumini, cei care erau cu mine m-au dus de mână și am ajuns la Damasc. Un oarecare Anania, bărbat evlavios, [credincios] Legii, stimat de toți iudeii care locuiesc acolo, a venit la mine și, stând [înaintea mea], mi-a zis: *Frate Saul, recapătă-ți vederea!* Iar eu chiar în clipa aceea, l-am putut vedea. [...] Când m-am întors la Ierusalim și mă rugam în templu, mi s-a întâmplat [să fiu răpit] în extaz și să-l văd pe el care-mi zicea: [...] *Mergi, pentru că vreau să te trimit departe, între păgâni.*”

(Cartea Faptele Apostolilor 22,3-13,21).

Să reținem

Paul a fost la început un prigonitor al creștinilor. După ce l-a întâlnit pe Isus, Paul s-a transformat în cel mai mare apostol, predicând cu mult curaj credința creștină.

17. SFÂNTUL PAUL ȘI COMUNITĂȚILE ÎNTEMEIATE DE EL

Ana și Iosif adoră călătoriile. Mai ales vara, în vacanțe, cei doi merg cu familiile lor în diverse locuri. Amândoi au colecții de obiecte cumpărate ca suvenir.

Sfântul Apostol Paul a devenit cunoscut între creștini ca un neobosit predicator al popoarelor păgâne, motiv pentru care i se spune și *Apostolul Neamurilor*. Mulțumirea lui era să boteze, să-i convingă pe ceilalți că Isus a înviat.

A suferit foarte mult din partea prigonitorilor, atât evrei, cât și păgâni. Ca să trăiască, Sfântul Paul a muncit să-și câștige singur pâinea, țesând corturi.

Ca apostol, a făcut trei mari călătorii ca să predice Evanghelia. A scris multe scrisori, a întemeiat comunități și a predicat în foarte multe localități, precum: Ierusalim, Antiohia, Salamina, Iope, Perga, Iconiu, Corint, Listra, Frigia, Atena, Derbe, Efes, Troas, Filipi, Milet, Rodos, Tir, Cezareea, Roma.

Sfântul Paul a fost arestat la Ierusalim, fiind denunțat de către evrei pentru profanarea templului. Apoi a primit martiriul, în anul 67, la Roma.

Vocabular

- a denunța** – a aduce la cunoștința unei autorități săvârșirea unei infracțiuni.
- martiriu** – suferințe sau chiar moartea primite de cineva în numele credinței.
- neamuri** – popoare, țări.
- profanare** – batjocorire, necinstire, pângărire.
- prigonitor** – persoană care face rău altora.
- suvenir** – amintire.

Întrebări

1. Cum i se mai spune Sfântului Paul? De ce?
2. Care era mulțumirea Sfântului Paul?
3. A suferit Sfântul Paul pentru credință?
4. Unde a predicat Sfântul Paul?

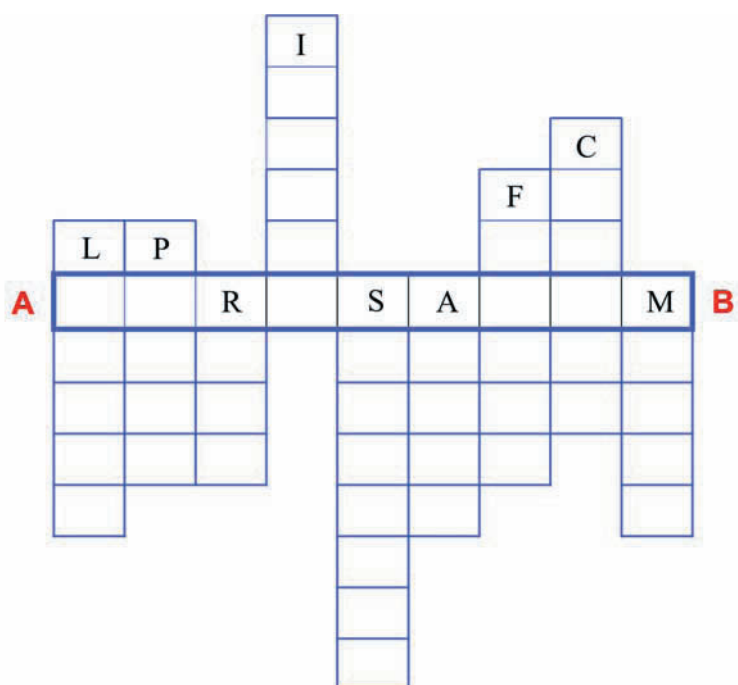

Exerciții și aplicații

1. Faceți o comparație între Paul – prigonitorul și Paul – predicatorul lui Isus. Ce spunea despre Isus înainte de convertire? Dar după? Ce relație avea cu creștinii înainte de convertire? Dar după?

2. Enumerați calitățile lui Paul întâlnite în lecție. Care dintre calități vă place cel mai mult?

3. Potrivți, în rebusul de mai jos, numele localităților pe unde Paul a predicat: Antiohia, Salamina, Iope, Perga, Iconiu, Corint, Listra, Frigia, Atena, Derbe, Efes, Troas, Filipi, Milet, Rodos, Tir, Cezareea, Roma. Pe orizontala A – B veți obține numele orașului în care Paul a fost arestat.

4. Ce știți despre activitatea preoților din misiuni? Rugați profesorul de religie sau preotul din localitate să vă povestească.

5. Compuneți o rugăciune ca, prin mijlocirea Sfântului Paul, misionarii să încreștineze cât mai mulți oameni din țările de misiune.

Modele și mărturii

Paul – neobositul predicator

„De vreme ce mulți se laudă după trup, mă voi lauda și eu: sunt ei evrei? Sunt și eu. Sunt ei israeliți? Sunt și eu. Sunt ei descendența lui Abraham? Sunt și eu! Sunt ei slujitorii lui Cristos? – vorbesc ca unul ieșit din minți – sunt cu mult mai mult: sunt peste măsură în trudă, cu mult mai mult în închisori, cu mult mai mult în bățai, adesea în pericol de moarte, de cinci ori am primit de la iudei patruzeci de lovituri fără una, de trei ori am fost bătut cu vergile, o dată am fost bătut cu pietre, de trei ori am naufragiat. O zi și o noapte am rămas în largul mării. Deseori în călătorii, în pericole pe râuri, în pericole din partea tâlharilor, în pericole din partea conațio-

nalilor, în pericole din partea păgânilor, în pericole în cetate, în pericole în pustiu, în pericole pe mare, în pericol printre frații falși.

În muncă și trudă, deseori în privegheri, în foame și sete, adesea în posturi, în frig și fără haine și, pe lângă cele exterioare, preocuparea mea de fiecare zi, îngrijorarea pentru toate Bisericele. Cine este slab și eu să nu fiu slab? Cine este scandalizat și eu să nu mă aprind? Dacă trebuie să mă laud, mă voi lauda cu slăbiciunile mele. Dumnezeu și Tatăl Domnului Isus, care este binecuvântat în veci, știe că nu mint.

În Damasc, guvernatorul regelui Aretas păzea cetatea damascenilor ca să mă piardă, dar printr-o fereastră am fost coborât într-un coș, de-a lungul zidului, și am scăpat din mâinile lui.

(conform: *A doua Scrisoare a Sfântului Paul către Corinteni* 11,20-33)

Să reținem

Paul era un rabin evreu de cetățenie romană. A făcut trei mari călătorii ca să predice Evanghelia. A scris multe scrisori, a întemeiat comunități și a predicat în foarte multe localități, precum: Ierusalim, Antiohia, Salamina, Iope, Perga, Iconiu, Corint, Listra, Frigia, Atena, Derbe, Efes, Troas, Filipi, Milet, Rodos, Tir, Cezareea, Roma.

EVALUARE

1. Construiți un text scurt în care enunțurile să aibă legătură între ele. Folosiți cuvintele date:

- apostol, adevăr, prigoană, iubire;
- convertire, bunătate, egoism, jertfe;
- Biserică, Maria, mamă, fiu, slujitor.

2. Care sunt asemănările și deosebirile dintre prima comunitate creștină și comunitatea voastră? Notați-le pe două coloane!

3. Plecând de la textul biblic de mai jos, descoperiți ce condiții trebuie să îndeplinească cel care vrea să meargă în misiune.

Un altul i-a zis: Doamne, te voi urma, însă mai întâi lasă-mă să-mi iau rămas bun de la cei din casa mea. Dar Isus i-a spus: Nimeni care pune mâna pe plug și privește înapoi nu este vrednic de împărăția lui Dumnezeu.

(Evanghelia după Sfântul Luca 9,61-62)

4. Citiți *Evanghelia după Sfântul Matei*, în capitolul 10, de la versetele 40 până la 42, și notați pe scurt care este răsplata pentru primirea apostolilor.

5. Priviți imaginea sfântului Paul de alături și explicați de ce Biblia și sabia sunt simboluri potrivite pentru acest apostol.

6. Discutați, cu părinții, despre comunitatea bazată pe iubire. Realizați o scurtă compunere despre acest subiect, răspunzând la întrebările:

Cum ar trebui să fie această comunitate?

Ce ar trebui să facă fiecare pentru progresul ei?

De ce nu poate exista ea fără Dumnezeu?

7. Stabiliți valoarea de adevăr a afirmațiilor. Notați cu A – adevărat și F – fals.

- a.** Sfânta Maria a ascultat de Dumnezeu (...)
- b.** Biserica a luat ființă prima dată la Corint (...)
- c.** Sfântul Paul l-a cunoscut pe Isus de mic copil (...)
- d.** Frângerea Pâinii era ceea ce numim noi azi Sfânta Împărtășanie (...)

8. Care sunt numele cu care mai este numită Sfânta Maria? Copiați-le pe caiete formulând scurte rugăciuni.

- a. Maica lui Dumnezeu
- b. Maica Bisericii
- c. Fecioară Neprihănită
- d. Maica lui Cristos

9. Când știți că o persoană s-a convertit cu adevărat? Alegeți răspunsurile corecte:

- a. nu mai face rele
- b. se roagă
- c. merge la biserică
- d. se mai ceartă cu unii

10. Realizați corespondența între termenii din cele două coloane:

67	... apostoli avea Isus
3	... anul morții lui Paul
12	... de zile după Paști a coborât Duhul Sfânt
50	... călătorii misionare a făcut Sfântul Paul

IV. DUHUL SFÂNT ÎN VIAȚA MEA

18. DUHUL ÎNȚELEPCIUNII

Prietenul nostru Iosif îl admiră pe tânărul rege Solomon, din Biblie. Solomon a devenit rege când era încă copil. Acesta i s-a rugat lui Dumnezeu și nu i-a cerut bogății, viață lungă sau putere. Solomon i-a cerut lui Dumnezeu înțelepciune.

Adevărata înțelepciune vine de la Dumnezeu. El l-a trimis în lume pe Fiul său ca să ne arate calea către Dumnezeu, adevărul credinței și viața veșnică.

Înțelepciunea este capacitatea unei persoane de a alege ca dintre toate lucrurile și faptele bune să le facă pe cele importante, acelea care îl fac să ajungă în Paradis. Înțelept este cel care trăiește cu Dumnezeu în dreptate și iubire și lucrează pentru mântuire.

Pentru a fi înțelepți trebuie să-l invocăm mereu pe Duhul Înțelepciunii. El ne va da acest dar. Duhul ne va învăța să trăim conform poruncilor lui Dumnezeu, ne va îndruma alegerile, ca să nu pierdem drumul spre Paradis.

Vocabular

a invoca – a ne ruga, a aminti în rugăciune.

Paradis – stare de fericire veșnică.

Solomon – rege al Israelului.

Întrebări

1. De unde vine adevărata înțelepciune?
2. De ce a venit Isus în lume?
3. Ce este înțelepciunea de la Dumnezeu?
4. Cum ne ajută Duhul Sfânt să trăim înțelepciunea sfântă?

Exerciții și aplicații

1. Citiți, cu atenție, textul luat din Cartea Proverbelor lui Solomon. Ce ne spune autorul să facem ca să fim înțelepți în ochii Domnului? Alegeți un citat plăcut și învățați-l!

- *5 Încrede-te în Domnul din toată inima ta și nu te bizui pe priceperea ta!*

- *6 Recunoaște-l pe toate căile tale și el va îndrepta toate cărările tale!*

- *7 Nu fi înțelept în ochii tăi, teme-te de Domnul și îndepărtează-te de rău!*

- *8 Ea va fi vindecare pentru trupul tău, revigorare pentru oasele tale.*

- *9 Cinstește-l pe Domnul mai mult decât averile tale, mai mult decât primiția tuturor veniturilor tale! (Cartea Proverbelor 3,5-9)*

2. Formulați propoziții, folosind cuvintele: înțelept, înțelepciune, Duhul Înțelepciunii.

3. Înlocuiți cifrele cu litere și veți descoperi o rugăciune, foarte scurtă, la Duhul Sfânt. Folosiți-o în rugăciunea de zi cu zi, pentru a cere darul înțelepciunii.

A=1, C=2, D=3, E=4, H=5, I=6, L=7, M=8, N=9,

O=10, P=11, Ș=12, T=13, Ț=14, U=15, Î=16, - = 17, ! = 18

3	15	5		1	7		16	9	14	4	7	4	11	2	6	15	9	6	6,
8	6	7	15	6	4	12	13	4	17	9	4		11	4		9	10	6	18

4. Notați, în caiete, acțiunile de mai jos, așezându-le în ordinea importanței lor, pentru a ajunge în Paradis:

- a merge la antrenament
- a asculta de părinți
- a învăța bine la școală
- a primi Sfânta Împărtășanie

5. Rugați-vă Duhului Înțelepciunii și apoi realizați un cod de cinci reguli bune pentru viața de zi cu zi care să vă ajute să trăiți cu înțelepciune.

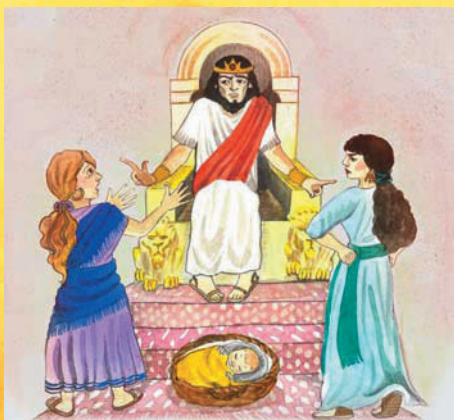

Modele și mărturii

Înțeleapta judecată a regelui Solomon

Regele Solomon, după ce a primit duhul înțelepciunii, a reușit să facă multe fapte bune și judecăți drepte. La o astfel de judecată, a salvat viața unui copil.

„Atunci au venit două [femei] la rege și au stat înaintea lui. Una dintre femei a zis: *Domnul meu, eu și femeia aceasta locuim în aceeași casă și am născut cu ea în casă. La trei zile după ce am născut eu, a născut și femeia aceasta. Locuim împreună și nu era niciun străin cu noi în casă; nu eram decât noi amândouă în casă. Dar a murit fiul acestei femei, noaptea, pentru că s-a culcat peste el. Ea s-a sculat pe la mijlocul nopții,*

l-a luat pe fiul meu de lângă mine când slujitoarea ta dormea și l-a culcat la sânul ei; iar pe fiul ei care murise l-a culcat la sânul meu. Dimineața m-am ridicat să-l alăptez pe fiul meu și, iată, era mort. Dimineața m-am uitat cu atenție la el și, iată, nu era fiul meu pe care-l născusem. Cealaltă femeie a zis: Ba nu! Fiul meu este cel viu, iar fiul tău cel mort. Dar [cea dintâi] a răspuns: Ba nu! Fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu. Și așa vorbeau ele înaintea regelui. Regele a zis: Una zice: «Fiul meu este cel viu, iar fiul tău este cel mort». și cealaltă zice: «Ba nu! Fiul tău este cel mort, iar fiul meu este cel viu». Regele a zis: Aduceți-mi o sabie!. Și au adus o sabie înaintea regelui. Regele a zis: Împărțiți copilul cel viu și dați o jumătate uneia și o jumătate celeilalte. Atunci, femeia al cărei copil era viu a simțit că i se rupe inima pentru copil și i-a zis împăratului: Te rog, domnul meu, dă-i-l ei pe copilul cel viu, dar nu-l omorâți!. Dar cealaltă a zis: Să nu fie nici al meu nici al tău, ci să-l împartă!. Regele a zis: Dați-i [celei dintâi] copilul cel viu și nu-l omorâți! Ea este mama lui. Tot Israelul a auzit de judecata pe care o făcuse regele. S-au temut de rege căci au văzut că înțelepciunea lui Dumnezeu era în el pentru a face judecata. (Cartea 1 a Regilor 3,16-28).”

Să reținem

Dumnezeu este adevăratul înțelept. Înțelepciunea este capacitatea unei persoane ca dintre toate lucrurile și faptele bune să le aleagă pe cele mai importante pentru a ajunge în Paradis.

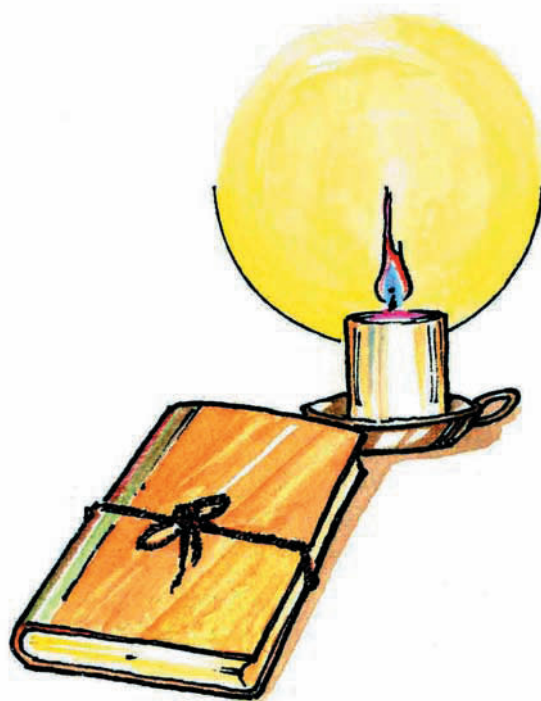
19. DUHUL ÎNȚELEGERII

Ana nu înțelege unele lucruri predate de doamna învățătoare, la ore, pentru că nu este atentă. Preotul a observat și el aceasta la cateheze. El i-a propus să facă exerciții de concentrare și să ceară darul înțelegerii de la Duhul Sfânt.

În toate învățăturile sale, Isus spunea parabole ca să îi ajute pe oameni să înțeleagă ce înseamnă credința, cum să se comporte, sau de ce Dumnezeu este un Tată bun și iubitor.

Prin darul înțelegerii, Duhul Sfânt ne ajută să înțelegem misterele Bibliei, reprezentările religioase, acțiunea lui Dumnezeu între oameni, inclusiv sensul suferinței sau diversele realități spirituale pe care le înțelegem mai greu (cum ar fi, de exemplu: de ce a murit Isus pentru noi).

Duhul Înțelegerii lucrează în cei care au o inimă căită, smerită și sinceră. Cine i se roagă Duhului Sfânt, înțelege credința și recunoaște mereu lucrarea lui Dumnezeu în oameni.

Vocabular

cateheză – învățătură a Bisericii făcută de preot.

concentrare – atenție mărită.

parabole – povești, istorioare spuse de Isus din care se desprinde o învățătură.

căită – care are părere de rău.

Întrebări

1. De ce spunea Isus parabole?
2. Cu ce ne ajută darul înțelegerii dat de Duhul Sfânt?
3. Cu cine lucrează Duhul Înțelegerii?
4. Ce primesc de la Duhul Înțelegerii cei ce i se roagă?

Exerciții și aplicații

1. Povestiți o situație în care ați înțeles ceva greșit și apoi cineva v-a ajutat să înțelegeți bine.

2. Realizați un set de reguli care să vă ajute să înțelegeți bine învățătura de la școală sau de la biserică.

3. Implorând de la Dumnezeu Duhul Înțelegerii, evidențiați învățătura lui Isus din parabole, folosind cuvintele din paranteză.

Păstorul cel bun este ... El și-ar da și ... pentru ca nouă să ne fie bine.

Câteodată noi, oamenii, ne asemănăm cu ... rătăcită. Prin Spovadă, Păstorul cel ... ne aduce înapoi, alături de el.

În rugăciune, trebuie să fim mereu precum ... Să recunoaștem că suntem ... iar Dumnezeu ne va răsplăti cu darul ...

(viața, Isus, bun, oița, păcătoși, înțelegerii, vameșul)

4. Joc didactic: Ai înțeles bine?

Profesorul va cere elevilor să spună 10 cuvinte din domeniul religiei. Profesorul va formula enunțuri, lăsând o zonă lacunară în care elevii să prezinte continuarea. După ce au fost completate toate enunțurile, elevii sunt întrebați, în altă ordine, despre cele ce au vorbit puțin mai înainte. Celor care răspund eronat li se vor da explicații suplimentare.

5. Realizați corespondența între parabolele lui Isus studiate în acest an și înțelesul lor.

oița pierdută

cel ce își recunoaște vina va fi iertat

păstorul cel bun

oricine *rătăcește* va fi iertat

vameșul și fariseul

Isus este un păstor căruia îi pasă de *oițe*

Modele și mărturii

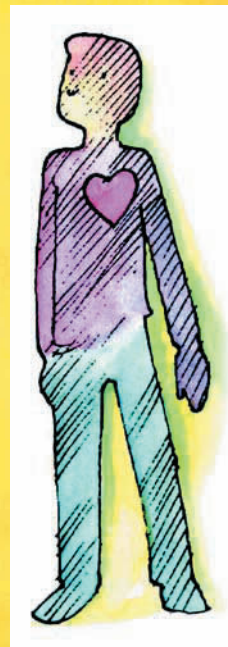
Cine are urechi de auzit să audă

Regele Prusiei, Frederic Wilhelm al III-lea, încă din copilărie, ținea mult să spună numai adevărul. Când era de vreo 10 ani, într-una din zile, a fost întrebat de unchiul său despre cele pe care le învăța. Vorbind despre matematică, pe atunci știința măsurătorii, copilul a răspuns foarte bine.

– Foarte bine, nepoate, îi zise unchiul. Cu mare plăcere văd că ai o memorie foarte bună și că înțelegi cele pe care le înveți.

– Măria ta, răspunse copilul, înțelegând că nu merită laudele, nu sunt vrednic de aceste aprecieri. Tocmai m-ați întrebat ce am citit și învățat azi. Pentru aceasta nu trebuie prea multă memorie.

– Scumpul meu nepot, văd că înțelegi adevărul în profunzime și dragostea ta pentru adevăr mă uimește. Aceasta îmi aduce mai multă bucurie decât memoria și știința ta. Fii totdeauna neprefăcut și vrednic de încredere, cum ai fost astăzi cu mine. Nimic nu este mai de disprețuit ca minciuna și mintea care se face că nu înțelege. Nimic nu îl înalță mai mult pe un rege decât adevărul. De aceea Isus spunea deseori: Cine are urechi de auzit să audă și, mai ales, să înțeleagă.

Să reținem

Prin darul înțelegerii, Duhul Sfânt ne ajută să înțelegem misterele Bibliei, reprezentările religioase, acțiunea lui Dumnezeu între oameni, inclusiv sensul suferinței sau diversele realități spirituale pe care le înțelegem mai greu (de exemplu: de ce a murit Isus pentru noi). Pentru o mai bună înțelegere sunt utile: exercițiile de concentrare și atenție, meditarea învățăturilor lui Isus, primirea harurilor divine și călăuzirea Duhului Sfânt.

20. DUHUL SFATULUI

Iosif este foarte atent la sfaturile părinților pentru că are mare încredere în ei, asemenea lui Isus, care a avut încredere totală în Dumnezeu.

Dumnezeu călăuzește Biserica sa cu Duhul Sfatului, același Duh care l-a călăuzit și pe Isus. Cu ajutorul lui, Isus a ieșit din multe încurcături: a salvat o femeie prinsă în păcat, spunând: *Cine este fără păcat să arunce primul cu piatra!* și au plecat toți acuzatorii, iar când voiau să-l prindă în cursă, întrebându-l dacă să dea bir Cezarului, el i-a păcălit pe acuzatori, făcându-i să scoată din buzunar o monedă cu chipul Cezarului, deși nu era voie.

Darul sfatului permite unei persoane să deosebească faptele bune de cele rele, care trebuie evitate. Darul sfatului este dat pentru sfințirea noastră. El ne face să ne întrebăm înainte de a face ceva: „Acest gest conduce la sfințenie? Mă conduce această faptă spre rai?”

Cine ascultă de Duhul Sfatului va avea mereu inima liniștită, va avea soluții în orice situații, va putea da sfaturi și celorlalți, pentru ca și ei să se mântuiască.

Vocabular

cursă – încercare, vicleșug, încurcătură.

bir – taxă, impozit.

Cezarul – împăratul roman.

Întrebări

1. Prin cine călăuzește Dumnezeu Biserica?
2. De cine s-a lăsat sfătuit Isus când era pus în încurcătură?
3. Ce este darul sfatului?
4. Ce beneficii are acela care se lasă condus de Duhul Sfatului?

Exerciții și aplicații

1. Povestiți o întâmplare când nu știați ce să faceți, iar sfatul unei persoane v-a ajutat mult.

2. Joc de rol: *Sfatul cel bun!*

Împărțiți-vă în echipe de câte trei elevi. Realizați un scenariu posibil în care unul dintre voi ar fi în dificultate și ar avea nevoie de un sfat. Prezentați situația în fața clasei și dați sfaturi pentru rezolvarea ei.

3. Potrivii situația cu sfatul cel mai bun. Scrieți în caiete și uniți, cu o linie, situația cu sfatul potrivit:

ești tulburat/ă?

Împacă-te!

ai greșit?

Isus te iubește!

te-ai certat?

Isus ne iartă!

ești întristat/ă?

Roagă-te!

4. Ce vreți să deveniți când veți fi mari? Alegeți mai multe profesii sau meserii și sfătuiți-vă cu învățătorul sau profesorul vostru ca să înțelegeți bine cum trebuie să vă pregătiți pentru ele.

5. Compuneți o rugăciune pentru a cere sfatul Duhului Sfânt într-o anumită problemă.

Modele și mărturii

Iosif, Sfătuitorul faraonului

După doi ani, faraonul, regele Egiptului, a avut un vis. El a întrebat pe toți înțelepții și tălmăcitorii de vise din țara sa, dar nici unul nu a putut să-i tălmăcească visul. Atunci paharnicul și-a amintit de Iosif. El i-a spus faraonului: «În închisoare se află un tânăr, un israelit. El a putut să-mi tălmăcească mie și brutarului un vis. Ce ne-a spus el s-a întâmplat».

Faraonul l-a chemat pe Iosif. I-a povestit visul său: «Șapte vaci sănătoase și grase ies din Nil. Apoi șapte vaci ciolănoase și slabe le mănâncă pe cele sănătoase. Și: șapte spice pline și grele se coc pe o tulpină. Apoi șapte spice goale și uscate le înghit». Iosif i-a explicat faraonului: «Dumnezeu ți-a arătat noaptea, ce va veni: șapte ani vitelor le va merge bine, iar grâul se va coace pe câmp. Apoi șapte ani nu va ploua. Animalele vor muri de sete, grâul se va usca. Pot să-ți dau un sfat: construiește magazii și cumpără surplusul din anii buni. Fă-ți provizii pentru anii de foamete».

Faraonul a avut încredere în Iosif. L-a numit administratorul său. Și când, după șapte ani de recoltă bogată, nu a plouat, animalele au murit de sete, iar recolta s-a uscat, Iosif a deschis magazinele. De departe veneau înfometații ca să cumpere grâu de la Iosif.

(fragment din *Dumnezeu vorbește copiilor săi*)

Să reținem

Dumnezeu îi călăuzește pe oameni cu Duhul Sfatului. Isus a ieșit din multe încurcături, călăuzit de Duhul Sfânt.

Duhul Sfatului ne ajută să deosebim faptele bune de cele rele, care trebuie evitate, și ne ajută în sfîntirea noastră. Cine ascultă de Duhul Sfatului va avea mereu inima liniștită, soluții în orice situații, va da sfaturi celorlalți.

21. DUHUL TĂRIEI

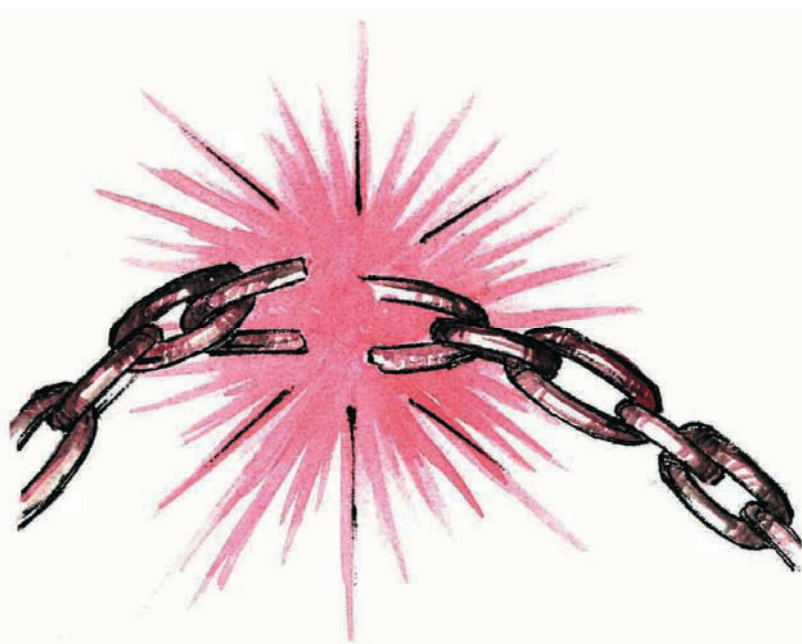
Iosif îi admiră pe puternicul Samson și pe regele David care l-a învins pe Goliat. Cu toate că au fost plini de forță fizică, ei au fost greșitori și păcătoși.

Adevărata putere a omului înseamnă a învinge răul spiritual. A avea tărie sufletească este deci un lucru foarte important.

Cristos cel înviat și sfinții din cer au avut darul tăriei care le-a dat puterea de a lupta până la capăt pentru a ajunge în cer.

Darul tăriei îl face pe creștin mai puternic decât *răul* și-i dă forța de a învinge lumea și ispitele. Ispitele sunt acele propuneri rele care ne ademenesc spre cel rău, ca să cădem în păcat.

Darul tăriei ne ajută să suferim cu răbdare și cu bucurie în încercări, să depășim lipsurile și tristețile și să perseverăm pentru a ajunge în Paradis.

Vocabular

ademenire – atracție, chemare.

David – rege al Israelului care a luptat cu un uriaș numit Goliat.

Goliat – războinic din poporul filistean, învins de David.

Tărie – putere și hotărâre.

Samson – bărbat puternic, un luptător pentru libertatea Israelului.

Întrebări

1. Ce fel de tărie trebuie să aibă un creștin?
2. De la cine primește creștinul darul tăriei?
3. De unde vin ispitele?
4. Care este lucrarea Duhului Tăriei în noi?

Exerciții și aplicații

1. Faceți o comparație între **tărie** ca forță bărbătească și **tăria creștină**.
2. Identificați punctele voastre slabe și punctele voastre tari. Realizați un desen în care să le ilustrați. Discutați cu colegii care sunt soluțiile pentru a vă împuțina punctele slabe.
3. **Joc didactic: Cum reacționați când sunteți ispitiți de...** (lăcomia la mâncare, lenea de a ne face temele, dorința de răzbunare, îngâmfarea etc.)? Discutați între voi, pe grupe, soluțiile de a nu cădea în ispite. Prezentați-le apoi și în clasă.
4. Descoperiți ce vrea să spună sfântul Paul prin cuvintele: „**Toate le pot în cel care mă întărește**” (Scrisoarea Sfântului Paul către Filipeni 4,13).
5. **Învățați cântecul:**

Când în mine este Duhul Sfânt

Când în mine este Duhul Sfânt, sunt vesel ca David. (bis)

Sunt vesel, sunt vesel, sunt vesel ca David! (bis)

Când în mine este Duhul Sfânt, te laud ca David.

Te laud, o Doamne, te laud ca David!

Când în mine este Duhul Sfânt,

mă rog ca și David.

Mă rog, mă rog, mă rog ca și David!

Când în mine este Duhul Sfânt,

eu cânt ca și David.

Eu cânt, eu cânt, eu cânt ca și David!

Când în mine este Duhul Sfânt,

mă-ncred ca și David.

*Mă-ncred, mă-ncred, mă-ncred
ca și David!*

Când în mine este Duhul Sfânt,

mă bucur ca David.

Mă bucur, mă bucur, mă bucur ca David.

Modele și mărturii

Fericitul Ieremia, model de tărie

În cei 46 de ani de viață călugărească, fericitul Ieremia a făcut să se vadă în el iubirea divină și darurile Duhului Sfânt.

El a trăit în întregime virtuțile și faptele de milostivire trupești și spirituale. Nu știa carte, dar când vorbea se făcea ascultat cu mare plăcere. Era un căutat mângâietor al celor împovărați și știa cu adevărat să mângâie în suferințe. Deși era căutat de atâția, el însuși îi căuta pe cei suferinzi.

În mănăstirea capucinilor din Napoli era un neobosit truditor, zi și noapte. Era mereu în mișcare, gata de a-i sluji pe cei bolnavi, mai ales pe cei respingători, cu o bucurie și o plăcere incredibilă. Aceștia erau *paradisul* său, cea mai frumoasă companie a sa. Erau unii bolnavi care emanau mirosuri grele și respingătoare; fratele Ieremia îi sluja cu bucurie și i se părea că, între ei, stă printre flori și trandafiri. Acel miros neplăcut se transforma, așa cum i se întâmplase și lui Francisc cu amărăciunea leproșilor, în *dulceață* a inimii și a trupului.

Îi ajuta și pe ceilalți frați la muncile casnice, pentru a-i scuti de oboseală, fiind mereu gata să le spele picioarele cu ierburi frumos mirositoare, să le ia din mână mătura, să spele albiturile și hainele lor. Să îi slujească pe toți fără să fie slujit niciodată: aceasta era ambiția sa. Din acest motiv putea întotdeauna să înalțe cu sinceritate această rugăciune: *Doamne, îți mulțumesc pentru că am slujit mereu și nu am fost slujit niciodată, am fost mereu supus și nu am comandat niciodată!*

Să reținem

Adevărata tărie înseamnă a învinge răul și a înfăptui planul lui Dumnezeu. Darul tăriei îl face pe creștin mai puternic decât *răul* și-i dă forța de a învinge lumea și ispitele.

Tăria ne ajută să suferim cu răbdare și cu bucurie în încercări, să depășim lipsurile și tristețile și să lucrăm pentru a ajunge în Paradis.

22. DUHUL ȘTIINȚEI

Anei îi place mult școala și vrea să știe cât mai multe. Mama ei i-a spus că știința se dobândește prin rugăciune și studiu serios.

Darul științei este un dar puțin diferit de știința lumească, cea legată de viață, de școală. Duhul Sfânt, prin darul științei, acționează în două moduri.

Mai întâi, ne face să înțelegem că tot ce este creat piere, este trecător. De aceea, darul științei înlătură părerile greșite de a lăsa ca plăcerile să stăpânească inimile oamenilor, alungă din noi ideea că am fi stăpânii pământului și sădește în om respectul și recunoștința. Apoi, Duhul Științei îi descoperă omului înțelepciunea și iubirea Creatorului în cele create și în frumusețile naturii. El îi face pe oameni capabili de uimire, de admirație și de recunoștință.

Cine ascultă cuvintele și Legea lui Dumnezeu, admiră cele create, va avea o credință mai puternică, își va orândui viața după conștiința dreaptă.

Vocabular

amprentă – urmă lăsată de cineva.

a sădi – a pune în pământ ca să crească.

conștiință – voce interioară din noi care ne spune când facem binele și când facem răul.

Întrebări

1. Ce fel de știință dobândim noi la școală?
2. Care este prima realizare a darului științei?
3. La ce mai ajută darul științei dat de Duhul Sfânt?
4. Cum se dobândește darul științei de la Duhul Sfânt?

Exerciții și aplicații

1. Notați cu A – Adevărat sau F – Fals următoarele afirmații:

- Știința ne face să înțelegem că tot ce este creat este veșnic (...);
- Darul Științei nu lasă inimile oamenilor să fie stăpânite de plăceri (...);
- Știința îi face pe oameni capabili de uimire, de admirație și de recunoștință față de creație (...);
- Cu darul științei vom avea o credință mai puternică (...).

2. Faceți o comparație între ceea ce ne descoperă știința creștină și ceea ce ne descoperă știința lumescă, copiindu-le în caiete doar pe primele dintre ele:

- lumea pe care o vedem este veșnică;
- omul stăpânește întreaga lume;
- trebuie să ne bucurăm de viață și bunuri;
- numerele sunt infinite;
- Dumnezeu merită respectul nostru;
- oamenii trebuie să respecte legile țărilor;
- apele sunt curgătoare și stătătoare.

3. Punând în ordine cuvintele de mai jos, veți obține o rugăciune la Duhul Sfânt.

6. noi!   3. științei,   4. miluiește-ne   2. al   1. Duhule   5. pe

Folosiți-o înainte de a începe efectuarea temelor.

4. Compuneți un text de câteva rânduri în care să prezentați în ce mod frumusețile naturii vorbesc despre inteligența și frumusețea Creatorului.

5. Învățați și cântați cântecul de mai jos, împreună cu colegii, la începutul orei de religie.

Cât de minunat

*Cât de minunat e Domnul!
Toată inima mea să cânte
Cât de minunat e Domnul!*

*Îmi dai spiritul iubirii
Ce mă face ca un templu
Să trăiesc din viața ta.*

*În splendoarea luminii tale
Cât de mare ești și sfânt,
Te adoră sufletul meu.*

*Dumnezeul speranței mele,
Toată-ncrederea-n tine mi-am pus-o,
Viața-ntreagă mi-ai schimbat.*

Modele și mărturii

Papa Francisc, despre Darul Științei

„Când se vorbește despre știință, gândul meu merge imediat la capacitatea omului de a cunoaște mai bine realitățile care-l înconjoară și de a putea să descopere legile care conduc natura și universul.

Știința care vine de la Duhul Sfânt, însă, nu se limitează la cunoașterea umană: este un dar special, care ajută să se descopere prin intermediul creației, măreția și iubirea lui Dumnezeu și relația sa profundă cu orice creatură. Dar aș vrea să vă avertizez asupra unei atitudini greșite: a exploata creația în loc de a o îngriji. Trebuie să îngrijim creația pentru că este un dar pe care Domnul ni l-a făcut, este un cadou al lui Dumnezeu pentru noi; noi suntem îngrijitorii creației. Când exploatăm creația, distrugem semnul iubirii lui Dumnezeu. A distruge creația înseamnă a-i spune lui Dumnezeu: *nu-mi place*. Aceasta nu este bine: iată păcatul.

A îngriji creația înseamnă a păstra darul lui Dumnezeu și a-i spune: *mulțumesc, eu sunt îngrijitorul creației dar pentru a o face să progreseze, niciodată pentru a distruge darul tău*. O persoană simplă, fiind pe câmp, mi-a spus: *Trebuie să păstrăm aceste lucruri frumoase pe care Dumnezeu ni le-a dat; Dumnezeu iartă mereu, noi, oamenii, iertăm uneori, dar creația nu iartă niciodată și dacă tu nu o păstrezi, ea te va distruge.*”

(Papa Francisc)

Să reținem

Duhul Sfânt, prin darul științei, ne face să înțelegem că tot ce este creat piere, este trecător și îi descoperă omului, în cele create și în frumusețile naturii, înțelepciunea și iubirea Creatorului.

23. DUHUL EVLAVIEI

Pentru Ana, evlavia nu este, ca pentru bunica ei, doar liniște la rugăciune. Fiind evlavioasă, îi place tare mult să-i ajute pe ceilalți din iubire.

Duhul Sfânt ne ajută prin Darul Evlaviei să îi aducem cult lui Dumnezeu, Creatorul nostru, așa cum se cuvine. Evlavia însă nu se trăiește doar la rugăciune; ea se exprimă prin iubirea față de Dumnezeu și față de oameni. Ea include respectul, dreptatea, smerenia și slujirea.

Isus Cristos a avut darul evlaviei în modul desăvârșit. În Grădina Măslinilor el s-a rugat Tatălui punându-și viața în mâinile sale. Apoi a împlinit voia Tatălui său jertfindu-și viața pentru ca omul să fie mântuit.

Evlavia creștinului se exprimă în faptul că omul vrea să-i placă lui Dumnezeu, prin cinstirea lui sinceră și prin rugăciunile făcute cu mult respect.

Ca să trăiască în Duhul Evlaviei și să răspundă iubirii lui Isus, creștinul trebuie să-l imite, să fie plin de respect și iubire, bun și milostiv, ca să arate altora, prin viață, chipul Tatălui ceresc.

Vocabular

cult – cinstire, închinare adusă lui Dumnezeu.

desăvârșit – perfect, deplin, complet, absolut.

evlavie – atenție, respect față de cele sfinte.

smerenie – umilință, simplitate.

Întrebări

1. Ce este evlavia?
2. Cine este modelul nostru de evlavie desăvârșită?
3. Care sunt caracteristicile evlaviei lui Isus Cristos?
4. Cum își arată creștinul evlavia sa?

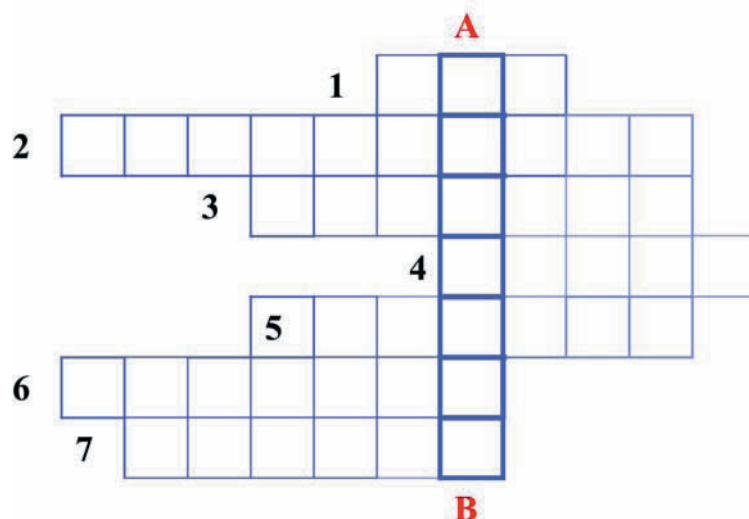

Exerciții și aplicații

1. Descrieți o persoană evlavioasă cunoscută și evidențiați cum trăiește aceasta darul evlaviei.

2. Rezolvând acest rebus, veți descoperi cum i se mai spune evlaviei.

1. O reprezentare a Duhului Sfânt la Botez.

2. Grădina în care s-a rugat Isus ultima dată.

3. Fericitul care avea darul tăriei față de bolnavi.

4. Rugăciunea ___ nostru.

5. În neliniște, Duhul ne însoțește cu ___ său bun.

6. Seriozitate în rugăciune.

7. Cine are darul evlaviei arată celorlalți ___.

3. Studiu de caz

Sunteți în biserică și vreți să îi adresați o rugăciune lui Dumnezeu. Copiați, în caiete, ceea ce trebuie să faceți ca rugăciunea voastră să fie făcută cu evlavie.

Adăugați și alte reguli pe care le găsiți potrivite, la enumerarea: *voi avea o poziție demnă, mă voi ruga chiar și pentru cei ce nu mă iubesc, mă voi așeza în genunchi și îi voi ajuta pe cei nevoiași.*

4. Evidențiați semnificația cea mai bună a darului evlaviei. Copiați în caiete descrierile corecte din enumerarea:

- o rugăciune făcută în grabă;
- smerenie în biserică;
- sinceritate față de ceilalți;
- un gând îndreptat spre Tatăl;
- angajare în slujirea aproapelui;
- Jertfa lui Isus pe cruce pentru noi.

5. Compuneți o rugăciune la Duhul Sfânt în care să cereți darul evlaviei adevărate. Folosiți următoarele expresii: „dă-mi darul atenției în rugăciune”, „dă-mi harul de a-i iubi pe cei din jur așa cum Isus ne-a iubit”, „să fiu mereu smerit și respectuos”, „Amin!”.

Modele și mărturii

Bucuria de a citi din Sfânta Carte

O tânără oarbă, auzind că s-a tipărit pentru orbi o *Evangelhie* cu litere ce puteau fi pipăite (alfabetul *braille*), a făcut multe eforturi ca să cumpere *Evangelhia după sfântul Marcu*. Era foarte ambițioasă și, în scurt timp, a învățat să citească chiar o pagină întreagă, dându-și multă silință. Fiind săracă, la un moment dat, a trebuit să muncească cu mâinile în grădină. Așa a făcut bătăături și tot mai greu putea să deosebească literele. A încercat să-și taie bătăăturile, s-a tăiat, avea dureri mari, iar pielea devenea și mai tare. Era foarte necăjită.

Plină de mâhnire voia să dea cartea altei persoane oarbe ca, cel puțin ea, să o folosească. A luat în mâini Cartea Sfântă, cu lacrimi în ochi, suspinând în inimă, a apropiat-o de buze spre a o săruta pentru cea din urmă oară.

– *Adio*, spuse ea suspinând. *Tu ai cuvintele Tatălui Ceresc și ale lui Isus, tu ești singura mângâiere a sufletului meu și bucuria inimii mele! Dar, vai! Trebuie să mă despart de tine!*

Dar, când buzele ei mai simțitoare ca degetele au atins literele, și-a dat seama că poate citi așa. Se gândi o clipă, mai încercă o dată și toată amărăciunea îi pieri. S-a umplut de bucurie. Era seară când a făcut această descoperire minunată. Se așază în pat, dar nu ca să doarmă, ci toată noaptea, cu buzele, parcurse multe pagini din Cartea Sfântă. Eforturile sale, evlavia sa față de *Evangelhie* și dragostea sa față de învățăturile sfinte au fost răsplătite.

În acea noapte ea citi pagini întregi și pe unele chiar le învăță pe de rost.

Să reținem

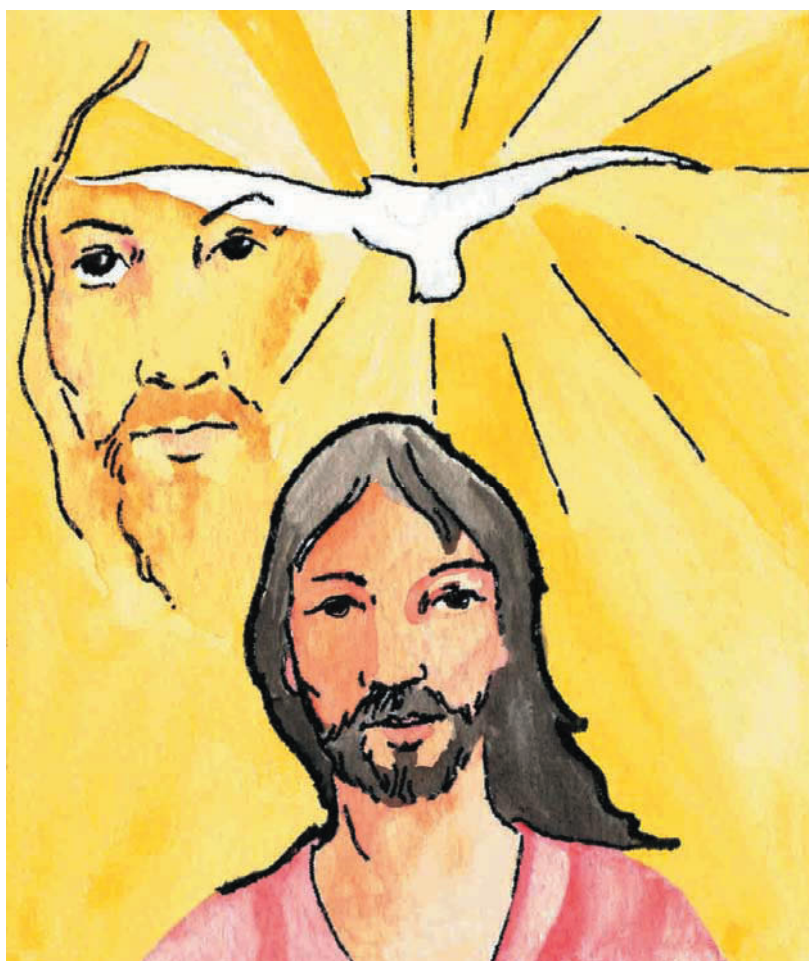
Duhul Evlaviei ne ajută să-i aducem cinstea cuvenită lui Dumnezeu. Evlavia se exprimă prin iubirea față de Dumnezeu și față de oameni. Ea include respectul, dreptatea, smerenia și slujirea față de aproapele.

24. DUHUL FRICII DE DUMNEZEU

Lui Iosif îi este puțin teamă de furtunile puternice și de întuneric. Când vine câte o furtună mare, Iosif se roagă lui Dumnezeu să nu fie pagube și să treacă cu bine.

Spaima în fața răului și frica de Dumnezeu sunt două lucruri foarte diferite. Frica de Dumnezeu nu este spaimă, ci respect față de Dumnezeu, care este infinit de mare dar și infinit de iubitor.

Darul fricii de Dumnezeu îi face pe oameni înțelepți, ascultători, încrezători în puterea binelui și a harului.

Credința noastră ne spune că există o judecată a lui Dumnezeu, dar cei care sunt copiii lui, respectuoși și iubitori, sunt salvați de Isus Cristos. Oricine se teme de Dumnezeu, săvârșește dreptatea, îi cere iertare pentru păcate și, prin credință, trăiește alături de Isus, este salvat și condus spre fericirea veșnică.

Vocabular

dreptate – corectitudine sau eliberare de rău.
spaimă – teamă puternică.

Întrebări

1. Care este diferența dintre frica de Dumnezeu și spaima de fenomenele naturii sau întuneric?
2. La ce vă ajută darul fricii de Dumnezeu?
3. Care sunt roadele bune ale fricii de Dumnezeu?
4. Ce face Isus Cristos cu cei care sunt copiii lui, care îi cer iertare și sunt iubitori?

Exerciții și aplicații

1. Discutați cu colegii și căutați împreună soluții pentru a vă învinge fricile. Realizați un mic organizator cu două rubrici, după modelul:

<i>Fricile mele</i>	<i>Soluții pentru a nu-mi mai fi frică</i>

2. Recunoașteți beneficiile fricii de Dumnezeu, din enumerarea de mai jos. Alegeți variantele corecte!

Cel care are darul fricii de Dumnezeu:

va săvârși dreptatea	se va teme de furtuni	va ajunge la Dumnezeu
va câștiga la loto	va fi respectuos cu Dumnezeu	va cere iertare pentru păcate
este salvat pentru viața veșnică	trăiește alături de Isus prin credință	va fi fericit

3. Împărțiți în „două echipe de cercetare”, descoperiți în ce mod frica de Dumnezeu schimbă în bine comportamentul unei persoane. Discutați și concluziile. Scrieți-le în caiete.

4. Frica de Dumnezeu îi face pe oameni mai responsabili. Cum credeți că ar trebui să-și facă meseria cei din următoarele categorii profesionale: medici, polițiști, judecători sau profesorii? Cum i-am putea ajuta noi, ca să își facă meseria mai bine? Dați exemple concrete!

5. Citiți cu atenție textele din Sfânta Scriptură:

a) „Domnul este lumina și mântuirea mea, de cine mă voi teme? Domnul este apărătorul vieții mele, de cine mă voi înfricoșa?” (Cartea Psalmilor 27,1)

b) „Teama de Domnul înseamnă a urî răul; eu urăsc mândria, trufia, calea rea și gura perversă.” (Cartea Proverbelor 8,13)

• **Răspundeți la următoarele cerințe:**

- 1) Ce spune primul citat: Cine este Domnul pentru noi și nu trebuie să ne fie teamă?
- 2) La ce ne îndeamnă frica de Domnul?

Modele și mărturii

Sfântul Paul – apostolul neînfricat

Sfântul Paul a trecut prin multe încercări, suferințe, persecuții și chinuri. Dar el mărturisește că, ajutat de Isus Cristos, le-a învins pe toate. De multe ori era bucuros pentru că așa putea să vadă cum puterea lui Dumnezeu din el era mai puternică decât răutatea oamenilor și furtunile vieții. El era convins că nimeni și nimic nu-l poate distruge, căci Dumnezeu este mai puternic,

mai mare și mai iubitor decât toate. Aceste concluzii le-a scris în *Scrisoarea către Romani*, capitolul 8, versetele 31-39, fiind cuprinse în cântecul de mai jos:
Când Domnul e cu noi.

REFREN:

*Când Domnul e cu noi, cine e-mpotriva noastră?
Când Domnul e cu noi cine poate sta-mpotrivă?*

*1. N-ar putea să ne despartă de iubirea lui Cristos
Nici foamea, nici sabia, nici necazul ori durerea.*

*2. Dacă Tatăl nu l-a cruțat pe unicul său fiu,
Cum ar putea să ne refuze vreo altă rugămintă?*

*3. Acum, la dreapta Tatălui, Cristos se roagă pentru noi
Urmând cuvântul său, până și moartea o vom învinge.*

Să reținem

Duhul Sfânt face ca Legea Domnului să fie scrisă în inimi și eliberează inimile de orgoliu și egoism. El dă puterea de a face pocăință pentru iertarea păcatelor și îl susține pe cel care vrea să se schimbe și să devină mai bun.

EVALUARE

1. Ce mesaj vrea să transmită textul biblic următor:

„Acel sărac a strigat și Domnul l-a ascultat și l-a scăpat din toate necazurile sale. Îngerul Domnului veghează lângă cei ce se tem de el și-i scapă din primejdie.” (Cartea Psalmilor 34,7-8).

2. Ce dar al Duhului Sfânt îl însuflețește pe copilul din imagine? Argumentați!

3. Realizați corespondența între cele două coloane. Ei sunt modelele noastre în a trăi darurile Duhului Sfânt.

Fericitul Ieremia	înțelept cu supușii săi
Iosif	iubea adevărul
Isus	era tare în răbdare cu cei bolnavi
regele Solomon	l-a sfătuit pe faraonul Egiptului
Frederic Wilhelm al III-lea	avea o evalvie desăvârșită

4. Joc: Parada darurilor

Împărțiți-vă pe grupe a câte 3. Pe un bilet veți primi numele unui dar al Duhului Sfânt. Discutați între voi cum va mima reprezentatul vostru. Ceilalți din clasă vor trebui să identifice darul prezentat.

5. Interpretați imaginea și relatați realitatea pe care o prezintă.

6. Alegeți un dar al Duhului Sfânt și atitudinea contrară lui. Prezentați cum puteți scăpa de atitudinea contrară și cum se poate dezvolta darul ales.

7. Realizați o compunere cu titlul: *Mi-aș dori darul...!* în care să prezentați motivele pentru care vi l-ați dori și la ce v-ar folosi.

8. Creați catrene (câte o strofă cu 4 versuri) în care să descrieți fiecare dar al Duhului Sfânt.

EVALUARE LA FINALUL ANULUI ȘCOLAR

1. Studiați cu atenție imaginea și răspundeți la întrebările de mai jos:

- 1) Cine este urmașul Sfântului Apostol Petru?
- 2) Cine sunt urmașii apostolilor?
- 3) Cum se mai numește Biserica?
- 4) Cum se *nasc noi copii* pentru marea Familie a lui Dumnezeu?
- 5) Cum se numesc *copiii* din marea Familie a lui Dumnezeu?

2. Enumerați darurile Duhului Sfânt, în ordinea alfabetică. Treceți apoi câte o cifră (de la 1 la 7) desupra fiecăruia pentru a arăta importanța fiecărui dar pentru voi.

3. Realizați o comparație între *Păstorul cel bun* – Isus și preotul din localitatea voastră, după modelul de mai jos:

Isus – Bunul Păstor	Preotul nostru
își cunoaște <i>oile</i>	își cunoaște credincioșii

4. Cine poate fi cel/cea din descrierea de mai jos? Recunoașteți noțiunile sau personajele după descrierea lor.

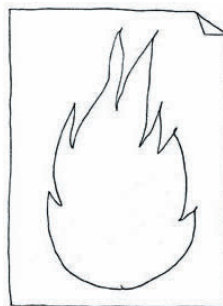
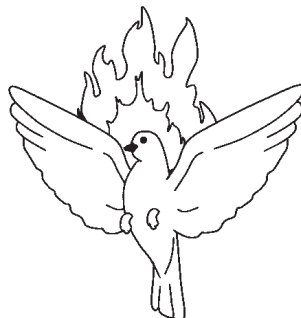
a) o oiță pierdută; b) Bunul Păstor; c) porumbelul de la Botezul lui Isus; d) vameșul care dorea să-l vadă pe Isus; e) Maica Bisericii;	f) îi prigonea pe creștini apoi s-a convertit. g) a doua persoană a Sfintei Treimi; h) împărțea dreptatea cu înțelepciune supușilor săi; i) primul dintre apostoli; j) un episcop martir al Diecezei de Iași.

5. Descoperiți, în următoarele imagini, simbolurile care îl reprezintă pe Duhul Sfânt. Explicați legătura dintre imagine și lucrarea Duhului Sfânt.

6. Comentați trei dintre proverbele de mai jos:

- Pisica opărită se teme și de apă rece.
- Adevărata știință duce la credință.
- Fricosul este pe jumătate învins.
- Sfatul femeii pare neînsemnat, dar cine nu ține seamă de el este un nechibzuit.
- Fără silință nu-i știință!
- Dacă de înțelepți o povață este apreciată, de proști e ca o jignire considerată.
- Unii mor mai mult de frică decât de boală.
- Nu haina omului, ci știința lui să te uimească!
- Cine trăiește cu evlavie îi este necinstitului dușman.
- Dacă sfatul este bun, nu contează cine ți l-a dat.

7. Aplicație interdisciplinară

Inițiați o activitate de vizitare și ajutorare a persoanelor defavorizate din comunitatea voastră. Gândindu-vă la primii creștini care se iubeau mult, identificați-le nevoile și acționați alegând una dintre activități:

- a) oferirea unei Sfinte Liturghii pentru bolnavi și săraci;
- b) vizită la domiciliul lor pentru a cânta un cântec și a oferi un dar;
- c) realizarea de felicitări de 8 Martie, pentru bătrânele singure;
- d) petrecerea unei după-amieze pe săptămână ca să vă jucați cu un copil cu dizabilități.

8. Alegeți una din temele studiate în acest an și realizați o expoziție în școală. Iată câteva exemple de teme:

- *Duhul Sfânt;*
- *Convertirea Sfântului Paul;*
- *Darurile Duhului Sfânt;*
- *Biserica;*
- *Oița pierdută;*
- *Bunul Păstor;*
- *Isus și Zaheu;*
- *Vameșul și fariseul.*

9. Scrieți opusul cuvintelor de mai jos și comparați diferențele. Asociați numele personajelor cu termenii comparați: Sfântul Paul, Duhul Sfânt, Fericitul Ieremia, Solomon, Paralticul vindecat, Maica Bisericii.

prigonitor – ...
slăbiciune – ...
nedreptate – ...
paralizie – ...
neprihănită – ...

10. Citiți, cu atenție, textul:

„Nu ni se cere să ignorăm sau să ne ascundem rănilile. O Biserică cu răni poate înțelege rănilile lumii de astăzi și să și le asume, suferind cu oamenii, însoțindu-i și căutând să îi vindece.”

(Papa Francisc)

• După modelul Papei Francisc, atât de deschis celor săraci și bolnavi, oferiți 5 minute din ora de religie, măcar o dată pe lună, pentru a vă ruga pentru cei bolnavi, invocând-o pe Maica Neprihănită.

11. Realizați un proiect de caritate interdisciplinar, cu tema: *Talentul meu devine dar*

Colaborați cu elevii din alte clase, cu doamnele învățătoare și un profesor de desen pentru a realiza o expoziție de desene cu tema: *Natura – casa noastră a tuturor.*

Desenele cele mai reușite vor fi licitate iar banii vor fi trimiși unui centru misionar.

LECTURI SUPLIMENTARE

Mărgăritarul din Evanghelie:
o monedă în circulație pentru lumea contemporană –
iubirea reciprocă

Duhul Sfânt este a treia persoană a Sfintei Treimi, fiind Duhul Iubirii. Ca persoană este expresia iubirii reciproce în Dumnezeu. Dacă noi trăim iubirea reciprocă, efectele sunt extraordinare, dacă noi nu trăim iubirea reciprocă, totul „se micșorează”.

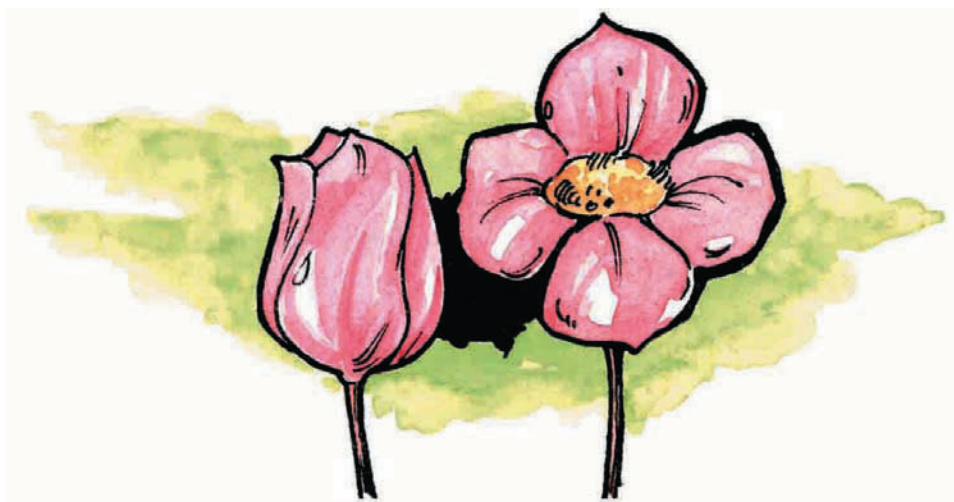
Am impresia că iubirea reciprocă este ca bancnota în uz astăzi și că cel care nu trăiește în iubirea reciprocă ar avea o monedă învechită, din alte timpuri, care de fapt astăzi nu mai are valoare.

De ce scot în evidență acest lucru? Ca să prezint o idee care mi se pare că este venită de la Duhul Sfânt: „Tinde spre iubirea reciprocă. În ea pot să dispară toți *oamenii vechi*, acolo se reînnoiește Biserica, acolo se refac structurile”. Da, cu siguranță voi vorbi mult despre acest lucru, până când voi vedea creștini „emailați”: adică plini de lumină. (conform Chiara Lubich, „Mărgăritarul” din *Evanghelie, Oraș nou*, „Opera Mariei”, n. 01-02, Anul XXIII, 2014, p. 8)

Bucuria este necesară

Bucuria este semnul colaborării cu Duhul Sfânt. O legendă veche spune: Într-o seară, sfântul Petru, în timp ce închidea porțile Paradisului, s-a gândit cu multă neliniște, punându-și întrebarea: „Cum să primesc în Paradis o persoană care nu a fost capabilă să se bucure pe pământ? Nu ar avea ce să facă aici, unde esențială este fericirea. De ce oare oamenii de pe pământ nu vor să înțeleagă aceasta?” (Conform C.G. Valles, *La rana nel pozzo*, în P. Righetto, *Esempi catechistici, Jesus*, n. 125, Ed. Domenicana italiana, 1982, p. 14)

Înțelepciune

Un bărbat, în India, a pornit într-o călătorie pentru a ajunge la Bombay. La intrarea în oraș era un indicator, pe marginea străzii, unde era scris „BOMBAY”. S-a oprit și a spus: „Aha, iată am ajuns! Așadar acesta este faimosul Bombay! He, nu mi se pare ceva deosebit, doar un panou...”

După aceea s-a întors acasă și când vecinii l-au întrebat cum a fost la Bombay răspunse: „Nu-i ceva deosebit. Este un panou colorat cu galben, peste care sunt puse niște litere. Prima este un B, apoi este un O...”

„Dacă un deget arată luna, cel înțelept se uită la lună, dar cel nehibzuit se uită la deget”. Isus ni-l prezintă pe Duhul Sfânt dar unii îl descoperă în Sfintele Scripturi ca Duhul Iubirii, alții se uită doar la cuvinte și nu înțeleg. (Conform P. Righetto, *Esempi catechistici, Jesus*, n. 125, Ed. Domenicana italiana, 1982, p. 25)

Merg unde este lumina

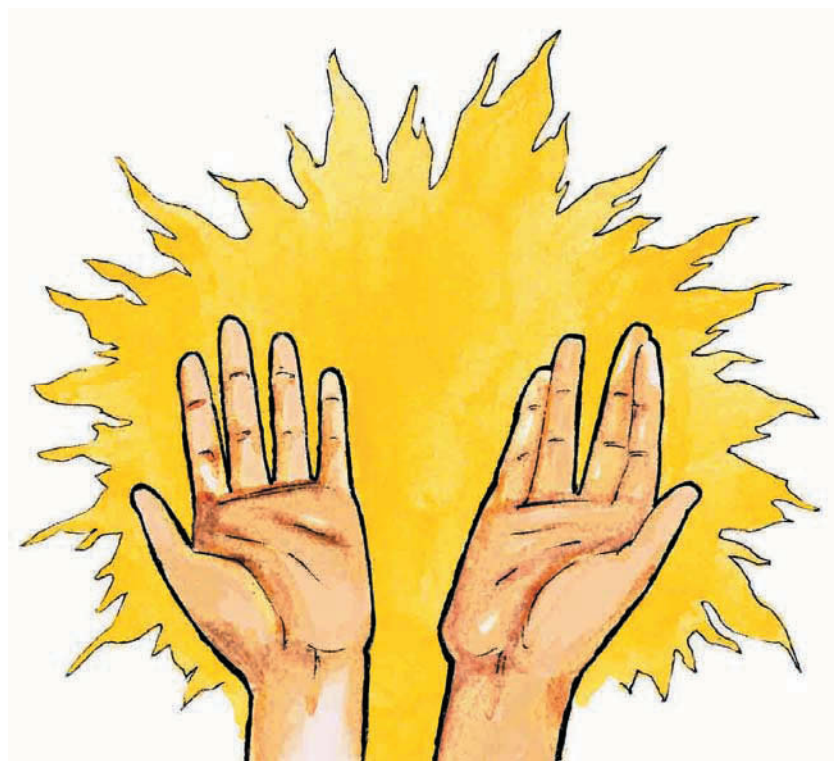
Era iarnă. Am găsit în biserică un prieten foarte în vârstă: are peste 90 de ani. Era la intrare și i-am spus pe scurt:

– Unde ai pornit pe acest frig? Pe o astfel de vreme nu-i de ieșit din casă!

El mi-a răspuns:

– Cum adică, dacă sunt atâția care lucrează în frig pentru niște bani amărâți..., eu să nu îndur frigul pentru a-l întâlni pe cel mai bun Prieten. Se referea la Isus din Sfânta Împărtășanie. Apoi a adăugat:

– Nu înțeleg: ce fel de creștini sunteți voi care nu sunteți capabili de a face eforturi pentru a fi cu Dumnezeu. Când am ieșit din casă și soția mi-a zis: „Unde mergi acum când este atât de întuneric?” I-am răspuns, foarte sigur de mine: „Merg acolo unde este Lumina!” Da, pentru mine Isus este Lumina și Dumnezeu pentru mine este esențialul, este mai important decât viața mea, căci el este Viața eternă! (Conform P. RIGHETTO, *Esempi catechistici, Jesus*, n. 125, Ed. Domenicana italiana, 1982, p. 40-41)

Rugăciune pentru pace

de Ioan Paul al II-lea

Doamne, ascultă, te rog, vocea mea pentru că este vocea victimelor din toate războaiele și violențele dintre indivizi și națiuni.

Doamne, ascultă, te rog, vocea mea pentru că este vocea tuturor copiilor care suferă și vor suferi ori de câte ori popoarele își vor pune încrederea în arme și în războaie.

Doamne, ascultă, te rog, vocea mea pentru că te rog să reversi în inimile tuturor ființelor umane înțelepciunea păcii, puterea dreptății adevărate și bucuria prieteniei.

Doamne, ascultă, te rog, vocea mea și dă-ne capacitatea și forța pentru a răspunde urii cu iubire, nedreptății cu o totală dăruire în favoarea dreptății, necesității prin implicarea noastră, războiului cu pacea.

Doamne, ascultă, te rog, vocea mea și dăruiește lumii pentru totdeauna, pacea ta.

(HIROSHIMA, 25.02,1981, în Cf P. RIGHETTO, *Jesus. Gesu tra i costruttori di pace*, n. 125, Ed. Domenicana italiana, 2001, p. 22)

CUPRINS

Cuvânt-înainte.....	3
Prezentarea manualului.....	4
Acțiunea lui Dumnezeu în viața omului și a Bisericii	6
I. ISUS, ÎNVĂȚĂTORUL TUTUROR	7
1. Păstorul cel Bun	8
2. Oița regăsită	11
3. Vameșul și fariseul	14
4. Chemarea celor 12 apostoli	17
5. Întâlnirea lui Zahau cu Isus	20
6. Vindecarea unui om paralizat	23
Evaluare	26
II. DUHUL SFÂNT, MÂNGÂIETORUL.....	27
7. Credința în Duhul Sfânt	28
8. Reprezentări ale Duhului Sfânt în biblie.....	31
9. Rolul Duhului Sfânt în viața lui Isus	34
10. Promisiunea Duhului Mângâietor	37
11. Coborârea Duhului Sfânt	40
12. Prezența neîncetată a Duhului Sfânt în Biserică	43
Evaluare	46
III. BISERICA, LUCRARE A DUHULUI SFÂNT	47
13. Sfânta Fecioară Maria, Mama Bisericii.....	48
14. Prima comunitate creștină	51
15. Apostolii în misiune.....	54
16. Convertirea Sfântului Paul	57
17. Sfântul Paul și comunitățile întemeiate de el	60
Evaluare	63
IV. DUHUL SFÂNT, ÎN VIAȚA MEA	65
18. Duhul Înțelepciunii	66
19. Duhul Înțelegerii	69
20. Duhul Sfatului	72
21. Duhul Tăriei	75
22. Duhul Științei	78
23. Duhul Evlaviei	81
24. Duhul Fricii de Dumnezeu.....	84
Evaluare	87
Evaluare la finalul anului școlar	89
Lecturi Suplimentare	92

ISBN 978-606-31-0632-3

9 786063 106323